

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Kusoma Kiswahili

Kitabu Cha Mwanafunzi Cha I

PHOTO: Christopher Steel

KUSOMA KISWAHILI: KITABU CHA MWANAFUNZI CHA I

PHOTO: SIL

Kusoma Kiswahili Cha Mwanafunzi

Yaliyomo

Shukrani	ii	Wiki ya 15	70
Wiki ya 1	1	Wiki ya 16	75
Wiki ya 2	5	Wiki ya 17	80
Wiki ya 3	10	Wiki ya 18	85
Wiki ya 4	15	Wiki ya 19	90
Wiki ya 5	20	Wiki ya 20	95
Wiki ya 6	25		
Wiki ya 7	30	Wiki ya 21	100
Wiki ya 8	35	Wiki ya 22	105
Wiki ya 9	40	Wiki ya 23	110
Wiki ya 10	45	Wiki ya 24	115
		Wiki ya 25	120
		Wiki ya 26	125
Wiki ya 11	50	Wiki ya 27	131
Wiki ya 12	55	Wiki ya 28	136
Wiki ya 13	60	Wiki ya 29	141
Wiki ya 14	65	Wiki ya 30	146

Shukrani

Kitabu hiki cha wanafunzi kimefanikishwa kutokana na ufadhili wa DFID na USAID/Kenya. Katibu wa Kudumu wa Wizara ya Elimu Profesa George Godia alihusika sana katika kuelekeza juhudi za kitaaluma za Wizara ya Elimu, Baraza la Mitihani nchini Kenya (KNEC), Taasisi ya Wasimamizi wa Elimu ya Kenya (KEMI), Taasisi ya Elimu Maalum ya Kenya (KISE), na Tume ya Kuwaajiri Walimu (TSC). Kwa pamoja, DFID na USAID wanawasilisha kitabu hiki kwa Wizara ya Elimu kwa minajili ya utafiti katika shule zilizo chini mradi wa kuboresha ujuzi wa hisabati na usomaji nchini (PRIMR). **Kitabu hiki ni cha utafiti na matumizi yake nje ya shule zilizo kwenye mradi wa PRIMR hayaruhusiwi.**

Shukrani maalum zawaendea kikundi cha wataalamu kilichoandika kitabu hiki kutokana na mwongozo wa mawanda na mfuatano ulioundwa kwa ushirikiano na Wizara ya Elimu. Shukrani kwa Dkt. Sylvia Linan-Thompson kwa kuongoza uundaji wa mwongozo wa mawanda na mfuatano wa Kiswahili. Shukrani pia kwa kikundi saidizi cha kitaalamu kinachojumuisha Dkt. Agatha van Ginkel, Dkt. Hellen Inyega na Prof. Angelina Kioko. Hongera na shukrani pia kwa kikundi cha kitaalamu cha RTI PRIMR: Dkt. Benjamin Piper, Jody Roy, Titus Kazungu, Sarah Koko, Isaac Cherotich, Samuel Ogwang, Salome Ong'ele na Jessica Mejia kwa bidii yao katika kuandika kitabu hiki.

Shukrani maalumu ni kwa kikundi cha Uanzilishi na Utekelezi wa Mradi (PDIT) kinachojumuisha washiriki wa Wizara ya elimu na Wadau wengine. Kikundi hiki kiliongoza ruwaza ya mpango huu, uanzilishi wa mpangilio wa mawanda na mfuatano. Pia kiliandika mipangilio ya masomo na kinasimamia majaribio ya nyenzo hizo madarasani. Kikundi kingine kinajumuisha Washauri wa walimu (TAC Tutors), makocha, walimu katika shule za PRIMR kikundi cha kwanza. Mchango wao katika kuboresha nyenzo hizi unatambulika sana. Pia wanafunzi na washiriki wa jamii katika kaunti ya Nairobi, Kiambu, Nakuru na Kisumu walihusika kwa kiwango kikubwa. Ubora wa kazi hii unatokana na juhudi zao za dhati.

Shukrani pia kwa Masudi Ramadhan Abdi na Apollo Erik kwa uchoraji wa picha. Hatimaye ni bidii, uwezo na talanta ya wanafunzi wa nchi ya Kenya ambao watupa motisha kuendeleza na kufanikisha mradi huu.

Mei 2013

★	m	M
👁️	anaona	paka mama

Koki na Mugambi

Siku ya 3

★	a m
👄	m a ma a a
👁️	na
🗣️	ma ma mama a ma ama

Siku ya 4

★	A M
👄	m a ma a a
🗣️	ma ma mama a ma ama

Mama na Paka

Mama anaona paka.

Paka anaona mama.

Siku ya 5

★	m M a A						
☪	m a ma a a						
👁️	mama paka anaona na						
🗣️	mama ama						
🏠	<table border="1"> <tr> <td>ma</td> <td>a</td> <td>mama</td> </tr> <tr> <td>a</td> <td>ma</td> <td>ama</td> </tr> </table>	ma	a	mama	a	ma	ama
ma	a	mama					
a	ma	ama					

Katumbo

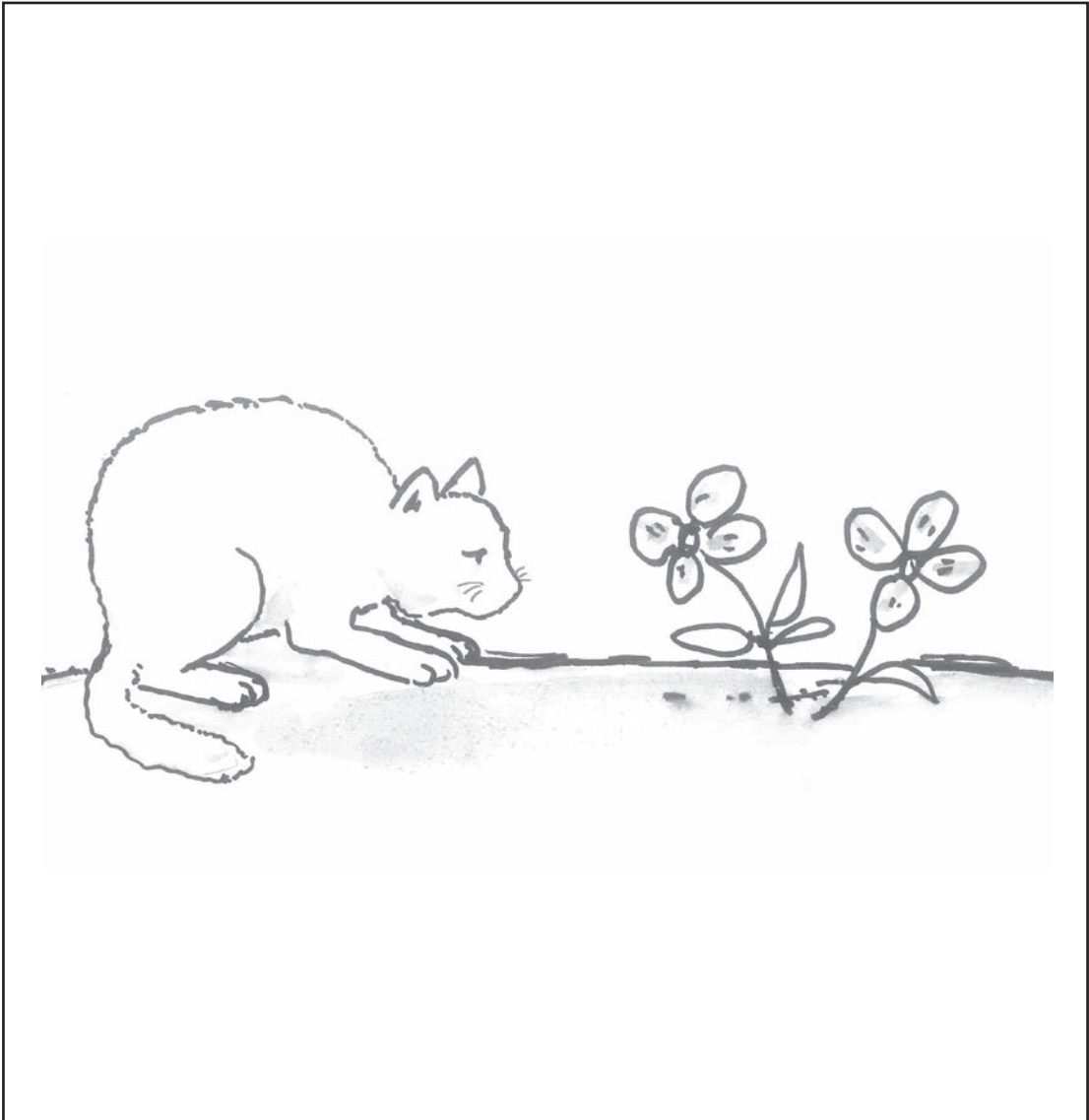
Siku ya 1

	u	m	a
	m u u	mu u	m a a ma a
	ma ma ma u a	mama maua	u a u ma ua uma
		uma	ua

Siku ya 2

	U	M	A
	m a m u	ma mu	u u
	u ma u a	uma ua	a mu a u amu au
	1. aum	2. kapa	3. umaa

Paka na Ua

Mama anaona uma na maua.
Paka anaona ua.
Paka, uma ua!

Siku ya 3

	k m a u
	k a ka k aa kaa k u ku k uu kuu
	ku ku kuku ka ka kaka u ku ta ukuta a mu a amua
	1. kaka 2. kuku

Siku ya 4

	K M A U
	k a ka m a ma k u ku m u mu
	ku kaa kukaa u kuu ukuu ma kaa makaa ma kuu makuu
	a ka amua akaamua a ka uma akauma a ka mu uma akamuuma
	1. ukuk 2. kaak 3. amam

Paka na Kaka

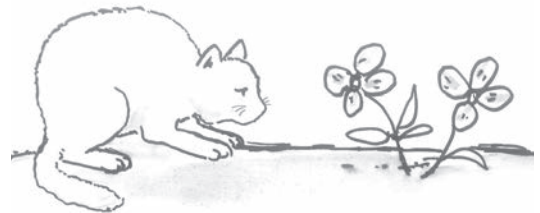
Paka akaamua kukaa.
Mama akaamua kukaa.
Kaka akaamua kukaa.
Kaka akamuuma paka.
Paka akamuuma kaka.

Siku ya 5

★	u k	U K
	k u ku k a ka	m a ma k aa kaa
	kuu kuu ka ka ma ta tu	kuukuu kaka matatu
	a ka amua a ka uma	akaamua akauma
	ma ka u ka kaa mu k a	makaa ama

Mama na paka

Paka na mama.
Mama anaona paka au ua?
Mama anaona paka.
Paka anaona mama au ua?
Paka anaona mama.

Siku ya 1

	t	u	k
	t a ta t aa taa		t u tu k a ka
	ta ka taka	ka ta kata	a mu amu
	takataka	amu	kata kaa
	1. kaa		2. kata

Siku ya 2

	T	U	K
	t a ta t aa taa		m a ma k u ku
	ta ka taka u kuu ukuu		ku kaa kukaa ma kaa makaa
	taka taka ku mu uma ku mu ua		takataka kumuuma kumuua
	1. atak	2. akatakat	3. aak

Kaka na Amu

Kaka anaona takataka.

Mama anaona takataka na kata. Amu anaona takataka,
kata na kaa.

Kaa ataka kumuuma amu.

Amu akataka kumuua kaa.

Siku ya 3

	i	t	k
	t i ti i i	m i t ii	mi tii
	ki ti i ta	kiti ita	ki ma u ki
	kata		
	1. kima	2. mkuu	

Siku ya 4

	I	K	U
	t i ti t ii	ti tii	t a ta t u tu
	ti ki ti ka taa	tikiti kataa	m kuu i nu a
	a ka kaa a ka kataa	akakaa akakataa	a ka taka a ka ona
	1. kuum	2. itikit	3. maki

Mama, Amu na Kima Mkuu

Mama akaona Kima mkuu.

Kima mkuu akaona mama.

Mama ana tikiti na uki mtamu.

Kima mkuu akataka kukaa na mama na amu.

Amu akakataa kukaa na kima mkuu na mama.

Mama akakataa kukaa na Amu. Mama akakaa na kima mkuu.

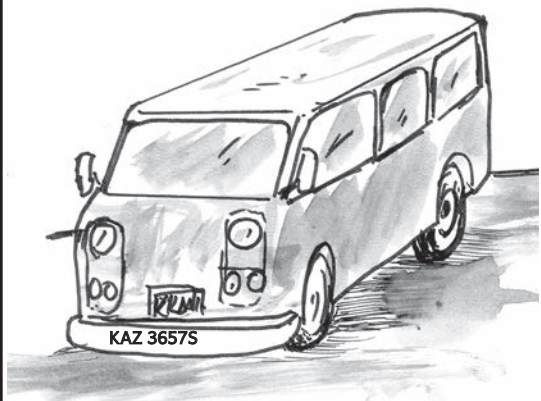
Siku ya 5

★	i t	I T
☺	t a ta t u tu	k i ki t ii tii
🗣️	ka ta kata ki ma kima	i nua inua ki ti kiti
📖	mama an akaa mama an ataka	mama at akaa mama at ataka
🏠	ma mi mu ta ka ki ku tu	tatu kiti

Amu na Kaa

Amu ataka matatu kuukuu na taa.

Kaa ataka takataka na makaa. Kama amu atataka takataka na makaa, kaa atakataa katakata.

Siku ya 1

	n	t	i
	n a n i	na ni	n u nu
	a na ta i	ana tai	ka ki m ti ni kaki mtini
	1. kaki		2. tai

Siku ya 2

	n	t	i
	n a na	k a ka	m a ma
	m ti ni a na kaa	mtini anakaa	m kuu mkuu
	a na a na a na a na	ona taka tamani kataa	anaona anataka anatamani anakataa
	1. ait	2. timni	3. ikka

Tai Mkuu

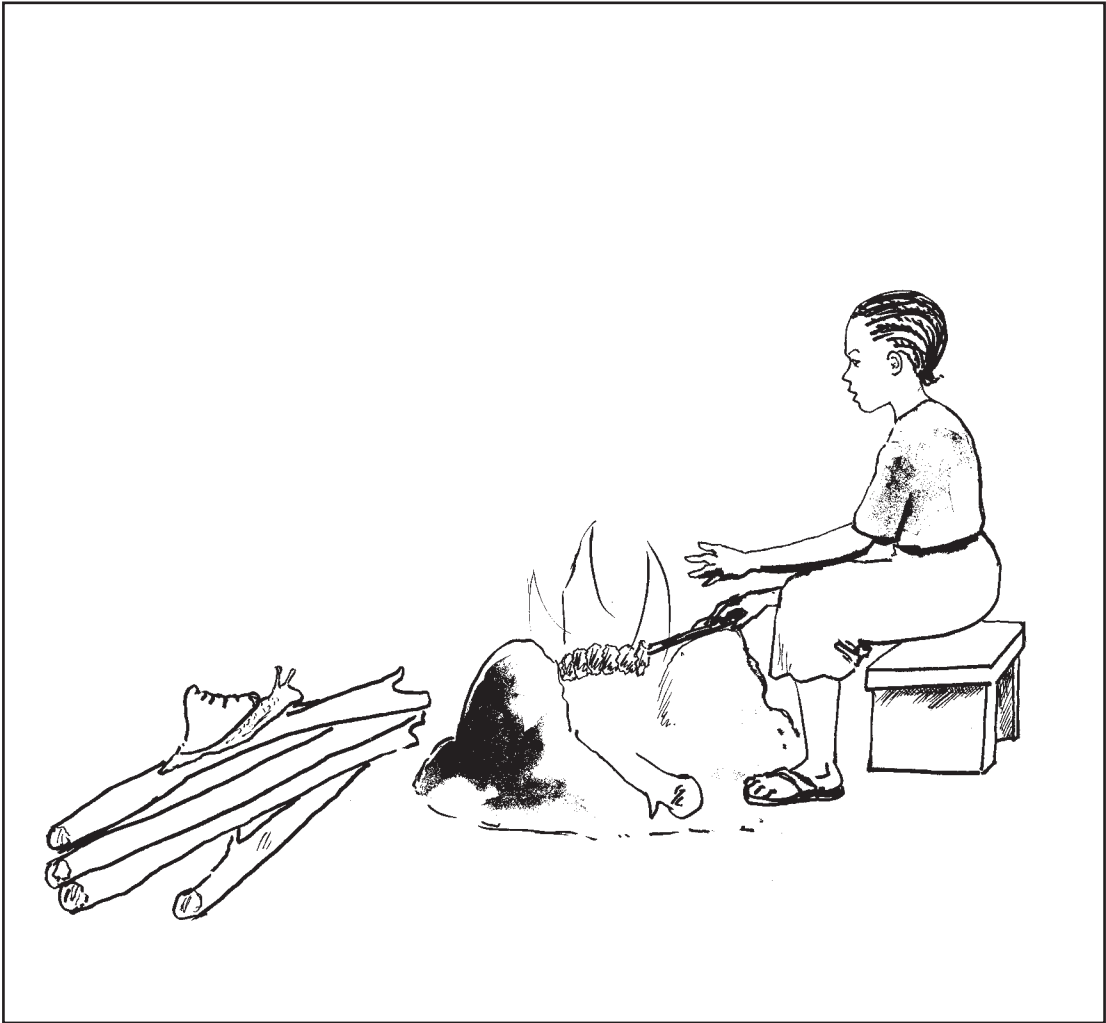
Tai mkuu anakaa na paka mtini. Paka ana kaki. Tai mkuu anaona paka na kaki. Tai mkuu anataka kaki. Paka anakataa. Tai mkuu anathamani kumuua paka. Paka anakataa kukaa na tai mkuu mtini. Tai mkuu ana.....

Siku ya 3

	o n
	n o no k o ko o o m o mo t o to
	no no nono mo to moto mo to ni motoni m to to mtoto ko no ko no konokono
	1. mtoto 2. moto

Siku ya 4

	O N
	n o no n a na n u nu n i ni
	m to ni mtoni m ku ki mkuki ku u a kuua ku o ta kuota
	kono kono konokono a na toka anatoka a na kataa anakataa i na nukia inanukia
	1. tomtoto 2. kokonono 3. tomoni

Kanini na Katana

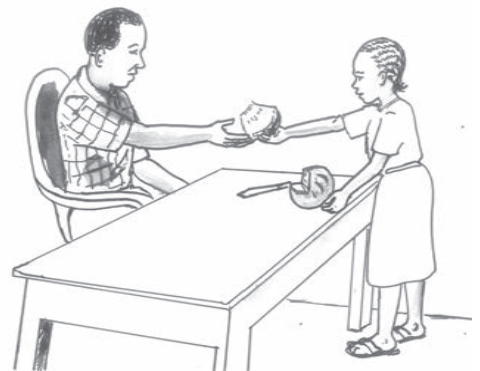
Kanini ni mtoto. Anakaa na kaka Katana. Katana anaona Kanini akikata kuni na kuota moto. Motoni kuna ini nono. Katana anatoka mtoni na mkuki. Katana anaona konokono. Anatoa mkuki na kuua konokono. Katana anataka kuoka konokono motoni. Kanini anakataa.

Siku ya 5

★	n N	o O												
👄	n o no n a na	t o to n i ni												
🗣️	mo to moto m ka te mkate	no no nono m ti ni mtini												
📖	mkate u nanukia mti u nanukia	mikate i nanukia miti i nanukia												
🏠	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>m</td> <td>to</td> <td>mo</td> <td>i</td> <td>kaa</td> <td>ni</td> </tr> <tr> <td>a</td> <td>na</td> <td>ta</td> <td>ka</td> <td>u</td> <td>no</td> </tr> </tbody> </table>	m	to	mo	i	kaa	ni	a	na	ta	ka	u	no	moto
m	to	mo	i	kaa	ni									
a	na	ta	ka	u	no									

Kamau na Tikiti

Kamau ananunua tikiti, kaimati, uki, na maini. Koki anatamani kaimati na uki. Kamau anakataa. Koki anataka maini. Kamau anakataa. Koki anatamani tikiti. Kamau anamkatia tikiti. Tikiti ni tamu.

Siku ya 1

	w	n	o
	w a wa	w i wi	
	w u wu	w o wo	
	wa tu watu	wa na wana	
	wa to to watoto	wa ta no watano	
	1. watoto	2. watatu	

Siku ya 2

	W	N	O
	w a wa	k o ko	
	n a na	w o wo	
	wa ta no watano	wa tu watu	
	wa to to watoto	wa na wana	
	m ta ma mtama	m ta mu mtamu	
	wa ka taka	wakataka	
	a ka wa ona	akawaona	
	wa ka wa toa	wakawatoa	
	1. totowa	2. twaano	3. tutami

Watoto wa kima

Kima ana watoto watano. Kila mtoto wa kima ana mikia mitatu. Watoto wakataka mtama mtamu wa mama. Mama akawaona watoto wa kima mtamani. Mama akawaita watu. Watu wakawatoa watoto wa kima mtamani. Unataka kuwaona watoto wa kima wa mikia mitatu?

Siku ya 3

	e	w
	n e ne w e we	t e te m w e mwe
	te na tena m ke ka ni mkekani	nee ma neema ma we mawe
	1. mwewe	2. mawe

Siku ya 4

	E	e	
	w e we w i wi	k o ko m w e mwe	
	mwe we mwewe mo to moto	m ka te mkate m ti ni mtini	
	a ka mwona a ka mwita a ka m timua a ka m kamata	akamwona akamwita akamtimua akamkamata	
	1. mewwe	2. mwae	3. mteka

Neema na Mwewe

Amina akaketi mkekani akiota moto. Akamwona mwewe akimkamata kuku. Akamwita Neema. “Neema, Neema?” Neema akaitika. “Ee, Amina.” Amina akaita tena. “Neema! Ona mwewe.” Neema akatoka na mawe akamtimua mwewe. Mwewe akatua mtini. Amina na Neema wakaketi mkekani wakiota moto na kukata mkate.

Siku ya 5

★	w W	e E												
☺	t e te w a wa	w i wi k e ke												
🗣️	wa tu wo te wa to to	watu wote watoto												
📖	Wewe unataka Wewe unaona	Mtoto anataka Mtoto anaona												
🏠	<table border="1"> <tr> <td>wa</td><td>tu</td><td>m</td><td>ka</td><td>te</td><td>mi</td> </tr> <tr> <td>i</td><td>a</td><td>to</td><td>ma</td><td>we</td><td>ta</td> </tr> </table>	wa	tu	m	ka	te	mi	i	a	to	ma	we	ta	watu
wa	tu	m	ka	te	mi									
i	a	to	ma	we	ta									

Tai na Mtoto wa Paka

Owino ana watoto watatu:
Wata, Wakio na Waki.
Watoto wa Owino wana
mtoto wa paka. Tai mtini
anamuona mtoto wa paka.

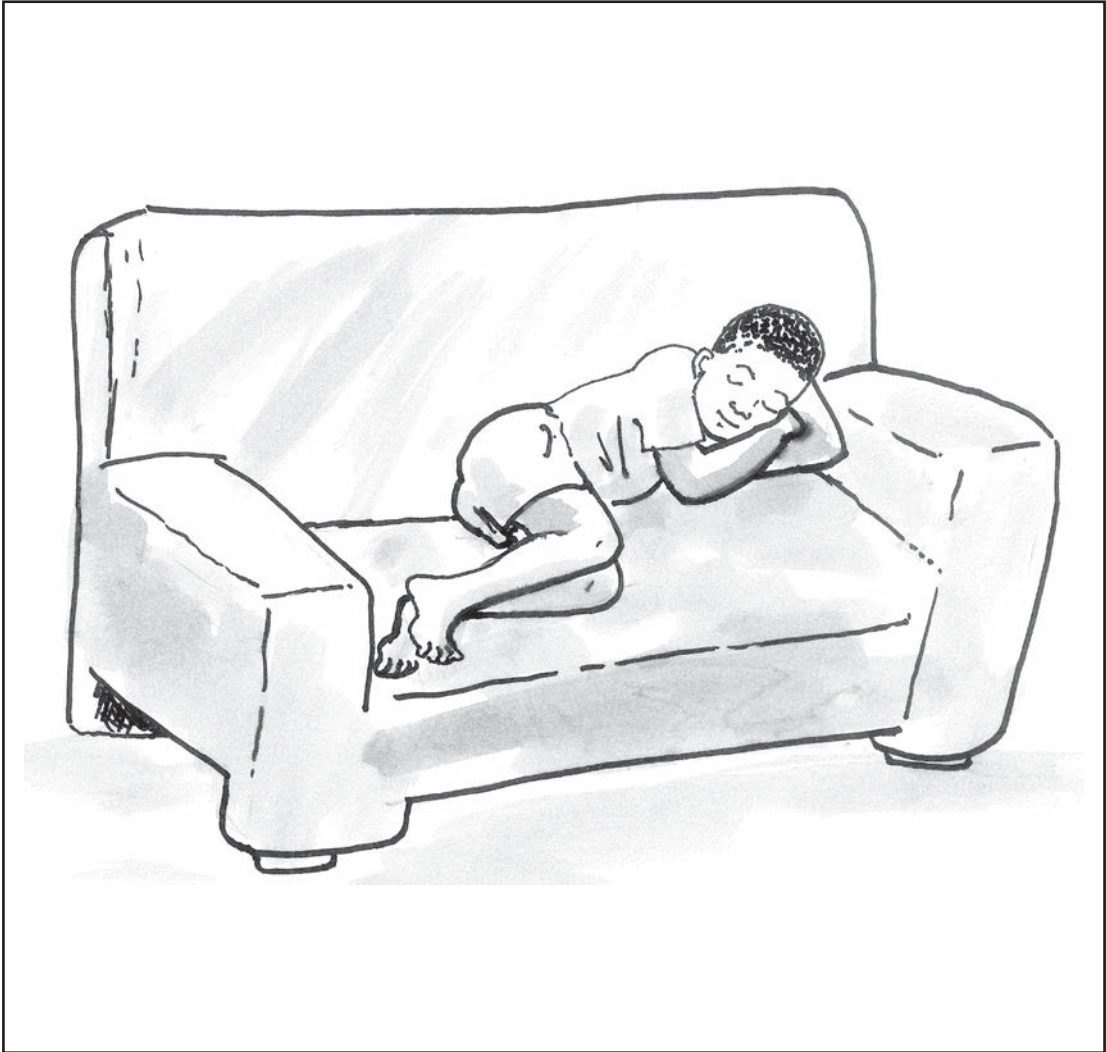
Anatamani kumkamata mtoto wa paka. Watoto
wanaita. Owino anamuona tai na mtoto wa paka. Owino
anaokota mti. Kwa nini Owino anaokota mti?

Siku ya 1

	l w e
	l e le l i li l a la l u lu l o lo
	lo la ni lolani ka li kali ki ti ni kitini li ma u limau
	1. Lolani 2. limau

Siku ya 2

	L l
	l a la l e le w i wi l o lo k e ke
	Ne li ma Nelima u ki uki le te a letea m ka te mkate
	a ka m letea akamletea a ka litema akalitema li li kuwa lilikuwa
	1. mauli 2. alik 3. wamu 4. tikini

Lolani na Nelima

Lolani alilala kitini. Nelima akamletea limau. Lolani akala. Lo! Limau lilikuwa kali. Lolani akalitema limau na kulia. Nelima akaona Lolani akilitema limau. Nelima akamletea Lolani muwa. Lakini Lolani hakula muwa. Nelima akamletea uki. Lolani akala uki. Uki ni mtamu.

Siku ya 3

	h w e i
	h a ha h o ho h u hu h e he h i hi
	ha lu a halua ha mu hamu ka ha wa kahawa ho te li hoteli
	1. halua 2. iliki

Siku ya 4

	H h
	h a ha k a ka l a la w o wo h o ho
	ka ma kama la ki ni lakini ho te li hoteli
	alinunua hakununua alitokea hakutokea aliletea hakuletea alitaka hakutaka
	1. luaha 2. ikili 3. hakawa 4. liwa

Hotelini

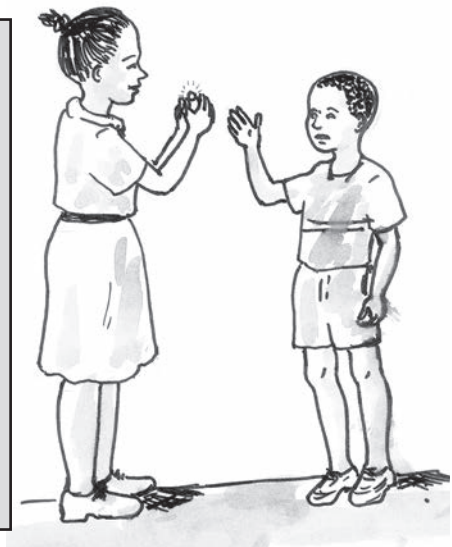
Helena alinunua halua, iliki na kahawa hotelini. Alikuwa na hamu ya kahawa tamu. Mama akatokea na kuketi kitini. Helena akamletea kahawa tamu na halua. Lakini mama alitaka kula wali kwa maini. Hakutaka kahawa tamu na halua kama Helena.

Siku ya 5

★	I L	h H												
	l e le h a ha	h u hu h o ho l u lu k a ka												
	lu lu li ma u	lulu limau ho te li ta u lo												
	Umoja akamletea mtoto akamwona mtoto	Wingi wakawaletoa watoto wakawaona watoto												
	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>te</td> <td>ta</td> <td>ho</td> <td>te</td> <td>li</td> <td>na</td> </tr> <tr> <td>la</td> <td>we</td> <td>ma</td> <td>ti</td> <td>ni</td> <td>le</td> </tr> </tbody> </table>		te	ta	ho	te	li	na	la	we	ma	ti	ni	le
te	ta	ho	te	li	na									
la	we	ma	ti	ni	le									

Ali na Lina

Ali aliokota lulu. Akaiweka katika taalo. Lina akaiona taalo kitini. Akaitoa taalo na kuiweka uani. Akaona lulu na kuiokota. Ali akamuona Lina na lulu. Ali akataka lulu. Lina akakataa. Ali akalia na kuita mama. Lina akaiweka lulu kitini. Ali akaitwaa ile lulu.

Siku ya 1

	s	l	h
	s a sa s o so		s i si s e se
	sa na sana su ku ma sukuma		u si ku usiku sa ma ki samaki
	1. tausi		2. sikio

Siku ya 2

	S	L
	s a sa l a la	h a ha s u su
	si ki o sikio ku m tu si kumtusi	na na si nanasi ki su kisu
	wasi wasi su ku ma wiki a ka sononeka a li m tesa	wasiwasi sukumawiki akasononeka alimtesa
	1. usita 3. nasina	2. masaki 4. siwasu

Mateso ya Tausi

Tausi alikaa Kisii na Amu. Kila siku Amu alimtesa na kumtusi sana. Siku moja Amu alimuuma Tausi sikio. Siku moja, Amu alimtuma usiku kununua sukumawiki, samaki na nanasi. Usiku huo, Tausi alisononeka na kuwa na wasiwasi sana. Wasusi wakamwona. Wakaamua kukaa na Tausi.

Siku ya 3

	b	s
	b a ba b u bu	b e be b o bo
	ba ba baba a su bu hi asubuhi	bi si bisi ba ku li bakuli
	1. bisi	2. bakuli

Siku ya 4

	B	b
	b a ba b u bu b o bo	b e be k a ka m k a mka
	m ke be bu i bu i	mkebe a m ka amka bu i bu i buibu
	Wa li amka Wa ka tamani wa ka toa Wa ka tabasamu	wali amka waka tamani wakatoa wakatabasamu
	1. sibi	2. kuliba
	3. lauribi	4. ibuibu

Bisi

Asubuhi baba, mama na watoto waliamka. Watoto wakatamani kula bisi. Kulikuwa na bakuli, bilauri na mkebe kabatini. Mama akatoa bakuli akaona bibo. Watoto wakatoa bilauri wakaona buibui. Baba, akamtoa buibui. Watoto wakatoa mkebe. Wakaona bisi. Wakatabasamu.

Siku ya 5

★	s S	b B
	b a ba m k a mka	b u bu w e we
	ba ba baba	m ke be mkebe
	Umoja Mtu akamw ona kuku Mtu akamk amata kuku	Wingi Watu wakawa ona kuku Watu wakawa kamata kuku
	si ku u sa ba ki ma li na bu i ha	

Wasia wa Babu

Babu aliwaita watoto wote na kusema, “Sikieni wasia huu. Nawasihi msome. Masomo ni muhimu. Masomo huleta hekima. Hekima huleta mali.” Watoto wakasema, “Naam Babu. Sisi sote tutasoma. Usiwe na wasiwasi.” Babu akasema tena, “Msisahau kuwasiliana na walimu wenu.”

Siku ya 1

	y	s	b
	y a ya y i yi		y e ye y u yu
	ma ya i u ki wa	mayai ukiwa	a su bu hi ye ye yeye
	1. yaya		2. mayai

Siku ya 2

	Y	L
	y o yo l a la	y a ya b l a bla
	ha yu ko ka bla	hayuko kabila
	hu tu simamia ku ya elewa a na ye tii a ta ku somea	hutusimamia kuyaelewa anayetii atakusomea
	1. ayya 3. kayahe	2. yaima 4. yeey

Yaya wetu

Yaya wetu ni Halima. Kila asubuhi wakati mama hayuko, yeye hutuokea keki na mayai. Kabla ya kulala, yeye hutusimamia kuyaelewa masomo yetu. Ukiwa mtoto anayetii, Halima atakusomea hekaya wakati wa kulala. Tunampenda Halima sana.

Siku ya 3

	z s b y
	z a za z i zi z u zu z e ze
	zi zi zizi za bi bu zabibu zi wa ni ziwani za mu zamu
	1. zamu 2. zizi

Siku ya 4

	Z z
	z o zo s a sa z i zi s i si
	na zi nazi tu zo tuzo wa za zi wazazi mi za bi bu mizabibu
	wa li kuwa walikuwa ku tazama kutazama wa li elekea walielekea ku wa bebea kuwabebea
	1. muza 2. iziz 3. zimina 4. wanizi

Zani na Ziki

Wakati wa likizo Zani na Ziki walikuwa na zamu ya kutazama zizi lao. Kila asubuhi walielekea ziwani. Huko waliona minazi na mizabibu. Walikula zabibu na kubebea wazazi wao nazi. Wazazi wakawatuza: Zani tuzo la zeze, na Ziki tuzo la miwani.

Siku ya 5

★	y Y	z Z
👄	y a ya z o zo	y e ye z u zu
🗣️	za bi bu wa za zi	zabibu wazazi
📖	hu tu simamia hu tu ambia	hutusimamia hutuambia
🏠	si ka ya wa za na l ha zi ma ki ti	

Yatima Ayoo

Ayoo ni yatima. Yeye hukaa na babu wake wilayani Kikuyu. Ayoo na babu wake hawana mali. Ayoo anatamani mayai. Kila siku Ayoo husali ili babu wake awe na mali. Kwa sasa yeye hula sima kwa mabuyu. Mabuyu yamo kibuyuni.

Siku ya 1

	g	y	z
	g a ga g e ge		g aa gaa g i gi
	ki so go ma ge go ma go ti gaa gaa		kisogo magego magoti gaagaa
	1. mizigo		2. mtego

Siku ya 2

	G	g
	g u gu m z o mzo	z o zo g o go
	m te go mtego mi guu miguu	m zo zo mzozo mu u gu zi muuguzi
	wa ka watega wa ka gaagaa ha wa kuweza i li o watuliza	wakawatega wakagaagaa hawakuweza iliowatuliza
	1. zigomi 3. guumi	2. temgo 4. sokigo

Wezi Sokoni

Katika soko la Mogotio, kulitokea wezi wa mizigo sokoni. Watu wakawatega. Mtego ukawakamata. Wakataka kukimbia. Wakaumia. Kuna walioumia kisogo, magego, magoti, na miguu. Wezi wakagaagaa. Muuguzi akawatibu. Akawasugua kwa miti iliyowatuliza. Wakasamehewa. Kutoka siku hiyo wezi hawakuweza kuiba tena.

Siku ya 3

	d y z g
	d e de d i di d u du d o do d a da
	de be debe do li doli o di di odidi da ki ka dakika
	1. daga 2. dania

Siku ya 4

	D z
	d a da b a ba d e de b e be b u bu
	da ni a dania ba a da baada go do ro godoro go lo li gololi
	a li ita aliita wa ka elekea wakaelekea tu ta nunua tutanunua ku ni nunulia kuninunulia
	1. gaada 2. niada 3. bede 4. logoli

Odidi na Baba Sokoni

Baba aliita, “Odidi! Amka! Leo ni siku ya soko.” Odidi aliamka baada ya dakika kidogo. Wakaelekea soko la Gede. Baba akasema, “Odidi, leo tutanunua daga, dania, debe na godoro.” Odidi akauliza, “Baba, unaweza kuninunulia soda, doli na gololi?” “Naam Odidi.” Baba akaitikia.

Siku ya 5

★	g G d D
☺	g i gi g e ge d i di
🗣️	go do ro godoro go lo li gololi
📖	alisema hakusema aliteta hakuteta
🏠	m te go de be ki da ma ka ti ge mu

Kazi ya Kogo na Odhis

Kogo na Odhis walikaa Migori. Kazi yao ilikuwa kubeba mizigo mizito. Kila asubuhi walibeba magunia mazito ya maboga na mihogo. Kila usiku mabega na miguu yao iliama sana kutokana na kazi yao. Walikula ugali kwa uyoga, na kugawana hela baada ya kazi.

Siku ya 1

	j	g	d
	j a ja	j a a jaa	
	j e je	j i ji	
		ji tu jitu	
		ji we jiwe	
		Ji lo Jilo	
	Ju ma ta no	Jumatano	
	1. jitu	2. kijijini	

Siku ya 2

	J	j	
	j o jo	j u ju	n e ne n ne nne
	I ju maa	Ijumaa	
	Ju ma nne	Jumanne	
	ki ji ji ni	kijijini	
	ma ja ni ni	majanini	
	ha wa kwamini	hawakwamini	
	wa ka mwamini	wakamwamini	
	wa na kijiji	wanakijiji	
	1. tuji	2. weji	3. maajui 4. jijikini

Jilo na Jitu

Siku ya Jumatatu, Jilo aliona jitu. Akasema, “Nimeliona jitu majanini.” Wanakijiji hawakwamini. Siku ya Jumanne, Jumatano na Alhamisi akaliona jitu tena. Siku ya Ijumaa Jitu likasema, “Jilo, nataka kula.” Jilo alijawa na wasiwasi. Akalipatia jitu jiwe la moto. Jitu likala lile jiwe na kuzimia. Wanakijiji wakamwamini Jilo.

Siku ya 3

	r g d j
	r e re r a ra r i ri r o ro
	ga ri gari ra di radi ja nu a ri januari m ka e mkae
	1. Januari 2. Rais

Siku ya 4

	R r
	r u ru j u ju w e we m w e mwe
	mwe zi mwezi Ra i s Rais zi a ra ziara ma du ka ni madukani
	bara bara barabara a ki maliza akimaliza wa ka torokea wakatorokea
	1. isra 2. iara 3. razia 4. rabaraba

Ziara ya Rais

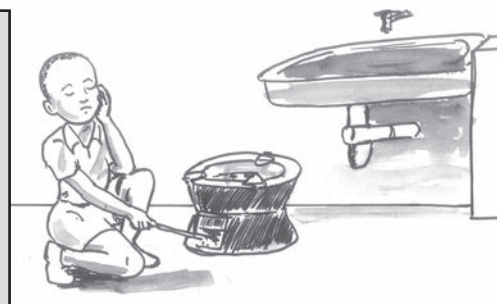
Mwezi wa Januari, Rais wetu alikuja kijijini kukutana na raia. Gari lake lilisimama barabarani. Rais akasema, “Nawasihi mkae kwa amani na watu wote.” Siku hiyo, wanakijiji walikuwa na raha sana. Akimalizia ziara yake, mara tukasikia radi. Watu wakatorokea madukani. Barabara ilijaa maji.

Siku ya 5

★	j J	r R
	r a ra r e re	j i ji r a ra r o ro l a la
	Ju ma nne I ju maa mwe zi	Jumanne Ijumaa mwezi
	wanakata mkate wanataka mtama	hawakati mkate hawataki mtama
	kaa ma mu ka a maa ku m kuu ma	mama amka makaa

Jino la Zakayo

Jumamosi asubuhi, Zakayo alilala kitini. Jino lake lilikuwa linamuuma. Alijilaza huku akilisugua jino kwa kidole. Mara akajikokota kuelekea jikoni.

Huko aliokota jivu na kuliweka jinoni. Mama yake alimuona ameketi jikoni akilia. Alielekea dukani akanunua dawa akamletea. Zakayo alimeza dawa. Jino lake likatulia.

Siku ya 1

★	m a u k																		
☺	m a ma k a ka m u mu k u ku m aa maa m uu muu k aa kaa k uu kuu																		
🗣️	ka ka kaka ku u kuu ma kaa makaa ma ma mama u ma uma a m ka amka																		
📖	aka amua kuamka waka amua kuamka aka muuma kaa waka muuma kaa																		
🏠	<table border="0"> <tr> <td>kaa</td><td>ma</td><td>mu</td><td>ka</td><td>a</td><td>mama</td> </tr> <tr> <td>maa</td><td>ku</td><td>m</td><td>kuu</td><td>ma</td><td>amka</td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>makaa</td> </tr> </table>	kaa	ma	mu	ka	a	mama	maa	ku	m	kuu	ma	amka						makaa
kaa	ma	mu	ka	a	mama														
maa	ku	m	kuu	ma	amka														
					makaa														

Paka na Kaa

Kuku akaamua kuamka.
 Paka akaamua kuamka.
 Mama akaamua kuamka.
 Kaka akaamua kuamka.
 Kaka akaamua kukaa na kaa.
 Kaa akamuuma kaka. Paka
 akamuuma kaa.

Siku ya 2

★	tT	iI	nN	oO		
👄	t a ta n i ni	t i ti n a na	t o to t u tu			
🗣️	m ti ni i ni	mtini ini	mi mi ni na	mimi nina		
📖	Kono a ka	kono itika	Konokono akaitika			
🏠	ni	m	na	ta	mi	tamu
	mu	ti	i	nu	ma	mimi

Tai na kima

Tai anakaa mtini na konokono. Kima akaona tai na konokono. Kima akaita, “Tai, nataka kununua konokono.” Tai akaitika, “Konokono ananuka. Mimi nina ini nono.” Kima akaitika “Kama konokono ananuka nitanunua ini nono.” Kima akaoka ini nono. Ini nono ni tamu.

Siku ya 3

★	wW	eE	lL	hH		
	w e l e	we le		wi wi li li		
	mi aka mi wi li	miaka miwili		wa tu watu la ki ni lakini		
	a li m ku wa	hukumu tukana		alimhukumu kuwatukana		
	ka	mi	wi	li	wa	miwili
	ki	a	tu	ha	wi	hawa

Katana ahukumiwa

Halima ni hakimu katika mahakama kuu. Alimhukumu Katana kwa kulewa na kuwatukana watu. Katana alihukumiwa miaka miwili. Katana alilia. Akamaka, "Miaka miwili! Ee Mola, Niokoe." Wakili wa Katana alilalamika. Lakini hakimu alikuwa amenena.

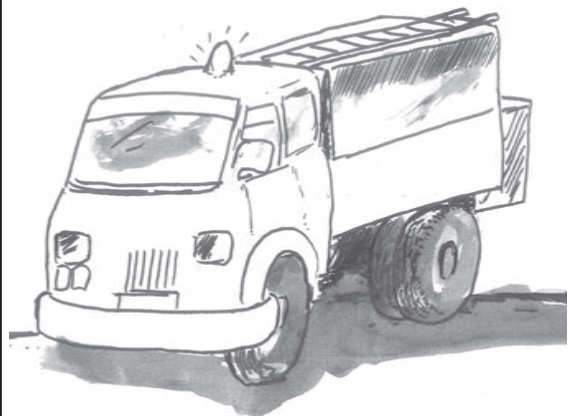

Siku ya 4

★	sS	bB	yY	zZ
👄	s a sa y a ya	s o so z i zi	s aa saa z o zo	
🗣️	wa ya waya mo to moto	ma yo we ma ha li mahali		
📖	wasi wasi tu li sikia		wasiwasi tulisikia	
🏠	wa mo sti sa mi bi to ya ba ma		saba waya	

Waya wawaka moto

Tulisikia mayowe tukiwa sebuleni! “Tokeni!” Baba akasema. Sote tukatoka na kutazama. Tukaona moto ukiwaka kwa kasi. Waya wa stima uliwaka moto. Sote tukawa na wasiwasi. Wazima moto wakatokea. Wakauzima moto uliokuwa umewaka. Mioyo yetu ikatulia, tukaelekea tena sebuleni.

Siku ya 5

★	g G	d D	j J	r R
	j a ja g o go	j e je d i di	j i ji b i bi	
	Ja nu a ri Fe bru a ri Ju la i	Januari Februari Julai		
	wa ka kasirika wa ka ripoti	wakakasirika wakaripoti		
	ni ju ma se mba go a sti de mbe	Juni		

Miezi

Januari na Februari kuna joto na jua kali. Watoto wanasoma sana. Baada ya likizo wao husoma Mei, Juni hadi Julai. Agosti kuna likizo tena. Watoto hufurahi kusaidia wazazi. Wao hurudi kusoma miezi mitatu hadi likizo ya sikukuu ya Desemba.

Siku ya 1

	p
	<p>p a pa p e pe p i pi</p> <p>p u pu p o po w a wa</p> <p>p w a pwa</p>
	<p>pa sa ka pasaka pa te pate</p> <p>pu nda punda pa pa papa</p>
	<p>pasaka pate</p>

Siku ya 2

	P
	<p>p e pe b e be</p> <p>w e we p w e pwe</p>
	<p>Pe te ro Petero</p> <p>pi a pia</p> <p>M pe ke to ni Mpeketoni</p> <p>pwe za pweza</p>
	<p>wa li safiri walisafiri</p> <p>wa li tumia walitumia</p> <p>wa li po fika walipofika</p>
	<p>tepa sapaka zapwe apap</p>

Sikukuu ya Pasaka

Sikukuu ya pasaka iliwadia. Petero na wazazi wake walitoka Pate na kuelekea Lamu. Walitumia gari lao hadi Mpeketoni. Hapo walipanda dau na kuvuka Bahari ya Hindi hadi kisiwani Lamu. Kule kisiwani, waliona watu wakitumia punda kwa usafiri wao. Pia waliona samaki aina ya papa na pweza.

Siku ya 3

	f	
	f i fi f e fe f o fo f a fa f u fu	
	fa na ka fanaka fu ra hi furahi fa gi a fagia fo le ni foleni	
	darasa	walifagia

Siku ya 4

	f	
	f e fe k e ke s k e ske w a wa k w a kwa	
	fa ra si farasi m ti ha ni mtihani ba i s ke li baiskeli kwa o kwao	
	radasa lefoni rasafa nakafa	

Matokeo ya Pili

Pili alifaulu katika mthani wa darasa la nane. Kijiji kizima kilifurahi sana. Wanakijiji walifagia barabara ikawa safi. Walifurahi na kupiga vigelegele. Walisafiri kwa kutumia farasi, basi, matatu na hata baiskeli. Wakapiga foleni ili wamsalimie Pili. Wazazi wake walifurahi sana kwa fanaka ya mtoto wao.

Siku ya 5

★	p P	f F
☺	p e pe f e fe b a ba	p i pi p a pa p o po
🗣️	m sa fi ri mwa li mu e ro p le ni	msafiri mwalimu eroplени
📖	watu walifika watu walienda	watu walipofika watu walipoenda
🏠	ni pa fa ra ha fi ba si na ka sa ri	pasaka

Usafiri

Kila mtu hutamani kusafiri kwa njia za kifahari. Njia hizi ni kama eroplени, magari na meli. Ukiwa unaenda safari fupi, ni bora kusafiri kwa miguu. Kusafiri kwa miguu kuna faida kwa binadamu. Zaidi ya hayo, msafiri hatumii pesa zozote kusafiria.

Siku ya 1

	v	p	f
	v e v u	ve vu	v i v a vi va
	vi ji to vi ja na	vijito vijana	vi li ma vi bo ko vilima viboko
		vijito	vilima

Siku ya 2

	v		
	f o f e	fo fe	v e v o ve vo
	vi ji to ni vi si ma	vijitoni visima	ma de vu ma devu ku pa nda kupanda
	ya li malizika vi ka haribiwa I ta bidi	yalimalizika vikaharibiwa Itabidi	
		vitoji tavio	limavi simavi

Ukataji wa miti

Kijijini Lodwa kulikuwa na vijito na vilima. Vijana wa huko walikuwa wavuvi wa samaki. Kwa sababu ya watu kukata miti, maji yalimalizika vijitoni. Viboko na samaki wakafa. Viota vikaharibiwa. Mzee Madevu akawaita watu na kusema, “Tunahitaji kupanda miti ili tupate maji kwa visima.”

Siku ya 3

	sh			
	sh o sh i	sho shi	sh e sh a	she sha
	shu le ni di ri sha ni ma je shi ku wa sha	shuleni dirishani majeshi kuwasha		
	shuleni		dirisha	

Siku ya 4

	Sh			
	sh i sh u	shi shu	s i s u	si su
	ni sha ni ma shu jaa m ko ro sho ki sha	nishani mashujaa mkorosho kisha		
	a li huzunika wa ka ji tayarisha wa ka shikana	alihuzunika wakajitayarisha wakashikana		
	nileshu	dishari	dasha	shaki

Aisha na Shiko

Aisha alifika shuleni mapema kukutana na rafiki yake Shiko. Akasimama dirishani na kutazama wanajeshi wakijitayarisha kwa siku ya mashujaa. Mara Shiko akatokea. Wakashikana mikono kwa furaha. Kisha wakaamua kufagia karibu na mkorosho. Baadaye waliwasha moto majani na takataka. Siku hiyo walipewa nishani na shada la maua na mwalimu mkuu.

Siku ya 5

★	vV	fF	Sh				
👄	v a sh a	va sha	v u f e vu fe sh o v e sho ve				
🗣️	ki sha ma shu jaa		kisha mashujaa				
📖	dereva alifurahi tumbili alifurahi		madereva walifurahi tumbili walifurahi				
🏠	di	vi	bo	ko	sha	ma	viboko
	ri	ji	to	li	le	shi	

Dereva Mvivu

Kulikuwa na dereva aliyekuwa mvivu sana. Siku moja akasimamisha gari lake barabarani. Akala viazi vitamu na kulala huku akijifunika kwa vazi lake.

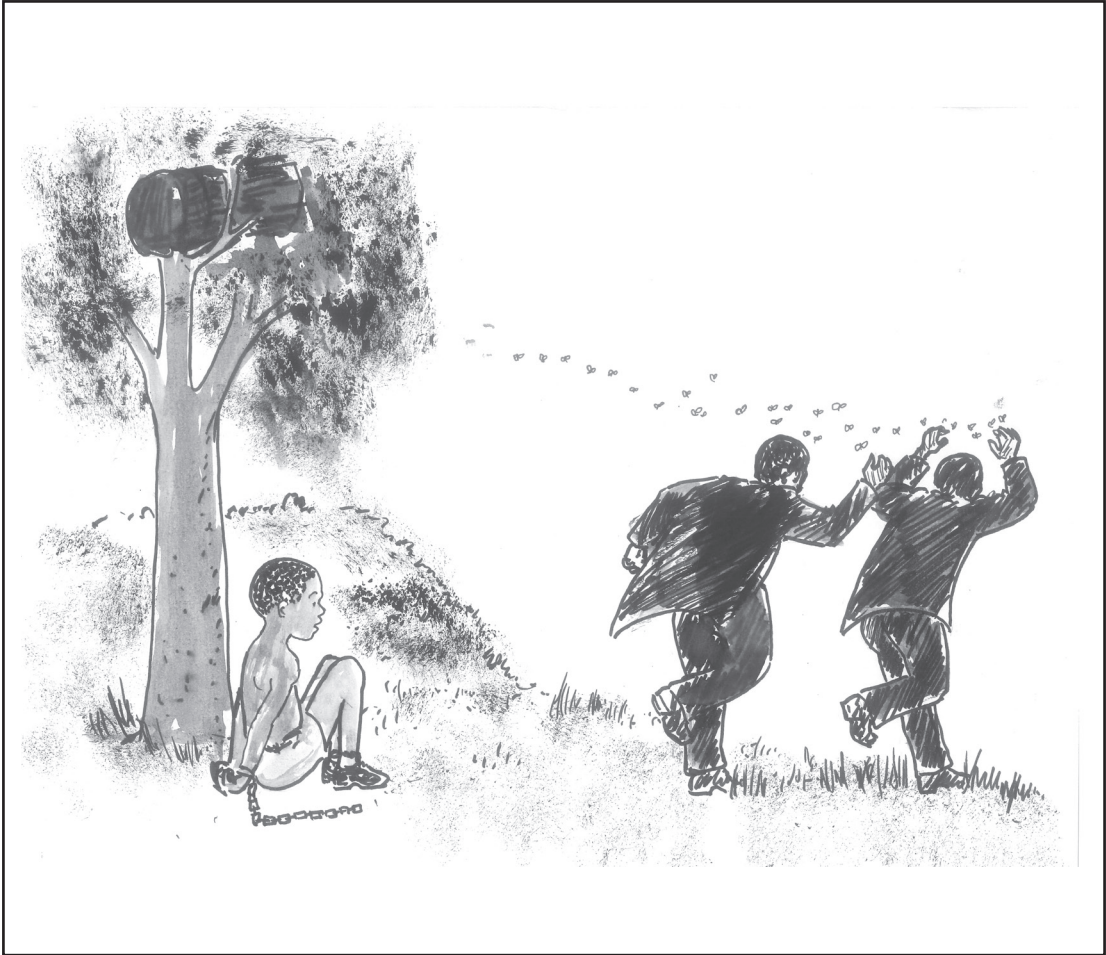
Vikosi vya tumbili vikamvamia. Tumbili wakasukuma gari na kulipeleka msituni. Wanyama msituni wakaogopa na kutoroka. Gari likaharibika. Ndipo dereva akaamka na kushangaa kilichotendeka. Tumbili walifurahi sana huku wakishangilia.

Siku ya 1

	ny	v	sh
	ny a ny e	nya nye	ny i ny u nyi nyu
	nyu ki Nya ma ri wa nya ma nye sha		nyuki nyamari wanyama nyesha
	nyikani		nyara

Siku ya 2

	Ny		
	ny a n e	nya ne	n a ny e na nye
	nya ra nyi ka ni ku nye sha nyo ro ro		nyara nyikani kunyesh nyororo
	ku ka nyesh wa li po kuwa wa ka m tafuta wa ka toroka		kukanyesh walipokuwa wakamtafuta wakatoroka
	kanyini	ranya	ronyoro inyuk

Nyamari Nyikani

Siku moja, Nyamari alikuwa nyikani. Usiku huo, kukanyesha sana. Akasikia wanyama wakilia nyikani. Jamii yake wakamtafuta kote. Watu wabaya wakaja na kumteka nyara. Walipokuwa wakikaza mikono na miguu yake kwa nyororo, nyuki wakaja na kuwauma wale watu. Hao, wakatoroka. Nyamari akawa huru. Naye hakuenda nyikani tena.

Siku ya 3

	dh	
	dh a dha dh i dhi	dh e dhe dh o dho
	fe dha dha ha bu bi dha a	fedha dhahabu bidhaa
	ndani	bidhaa

Siku ya 4

	Dh	
	dh a dha dh i dhi	d a da d i di
	Ko dhe k to fa u ti da ni a	Kodhek tofauti dhania
	kina meta meta a li po fika a ka m pasua	kinametameta alipofika akampasua
	aabidh	feadh niada ninda

Kodhek Atajirika

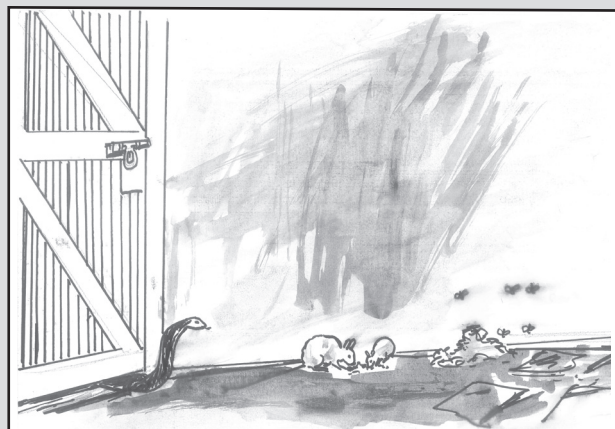
Kodhek alitaka kununua bidhaa tofauti tofauti. Siku hiyo hakuwa na fedha za kutosha. Jioni moja, akanunua samaki mdogo na dania. Alipofika kwake, aliweka samaki mezani, kisha akampasua. Kodhek akapata kijiwe kidogo ndani ya samaki. Akakiosha kijiwe na akaona kinametameta. Alipojua ni dhahabu alifurahi sana. Kodhek akaiuza dhahabu hiyo. Akatajirika.

Siku ya 5

★	ny	Ny	dh	Dh			
	dh o dh i	dho dhi	ny e ny u	nye nyu			
	nya ra nyi ka ni nyo ro ro		nyara nyikani nyororo				
		alipojua alipofika	walipojua walipofika				
	nyu	nya	ki	ra	nyo	dha	wali
	ma	ri	wa	ro	re	u	

Usafi

Watoto wa Shinyanya hawakuwa wasafi. Hawakuoga wala kusugua meno. Nyayo zao zilipasuka hata zikawa na vidonda. Miili yao pia iliparara. Kwao hakukuwa kusafi. Nyuki, nyigu, panya na nyoka waliamia huko. Watoto wale waliila nyama bila kuipika vizuri. Wakapata minyoo. Wakaugua. Nyanya yao aliwapa dawa na kuwashauri wawe wasafi.

Siku ya 1

	th			
	th a	tha	th u	thu
	th i	thi	th e	the
	the la	thi ni	thelathini	
	the ma	ni ni	themanini	
	nyati		nyoka	

Siku ya 2

	Th			
	th a	tha	t a	ta
	t o	to	th o	tho
	dha ti		dhati	
	nya ti		nyati	
	the la	thi ni	thelathini	
	a li po	thibitisha	alipothibitisha	
	ha ja	thubutu	hajathubutu	
	a me	mu ibia	amemuibia	
	tidha	tinya	mathani	kanyo

Nyati na Nyoka

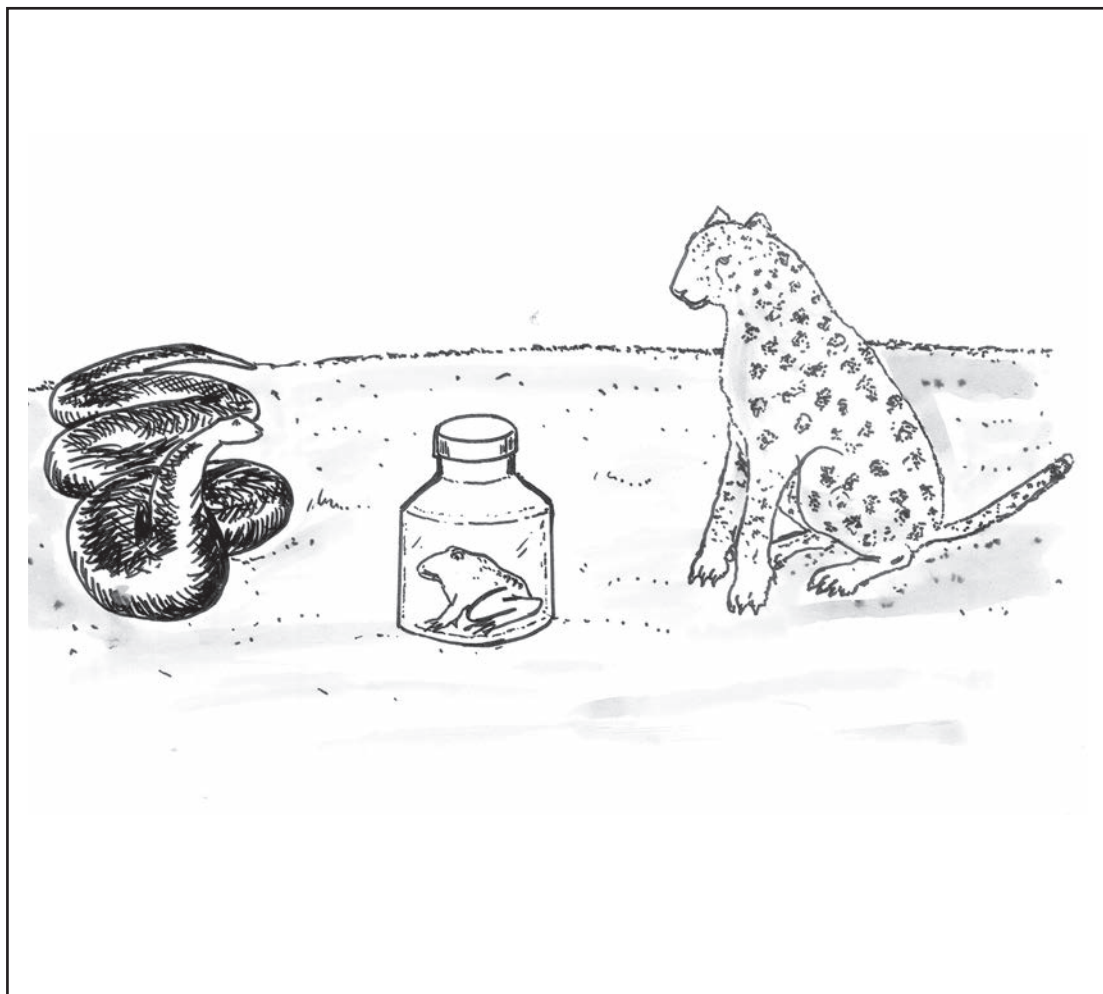
Nyati na Nyoka walikuwa marafiki wa dhati. Walikaa pamoja hata wakati wa jua kali. Nyoka alikuwa na miaka themanini. Nyati alikuwa na miaka thelathini. Nyoka alikuwa na vitu vya thamani. Siku moja nyati akamuibia. Nyoka akajua kuwa Nyati amemuibia. Urafiki ukaisha. Tangu siku hiyo Nyati hajathubutu kukaa karibu na Nyoka tena.

Siku ya 3

	ch			
	ch a	cha	ch i	chi
	ch o	cho	ch e	che
	chu i	chui	chu ra	chura
	m che zo	mchezo		
	chatu		chura	

Siku ya 4

	ch			
	ch u	chu	j u	ju
	h u	hu	ch o	cho
	chu pa	chupa	wa li che za	walicheza
	ki cho cho ro	kichocho		
	a li hesabu	alihesabu	a ka hesabu	akahesabu
	ku hesabu	kuhesabu		
	uchat	urach	chemzo	pachu

Mchezo wa Chatu, Chura na Chui

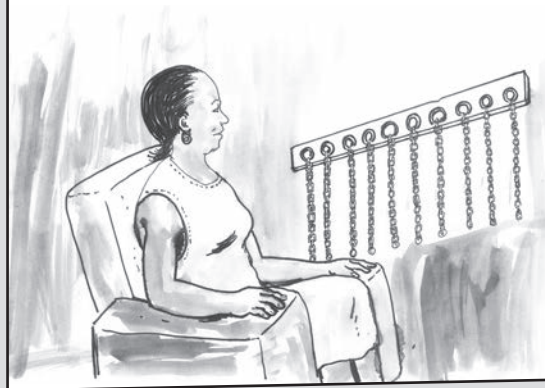
Chatu, Chura na Chui waliishi kwenye Kichocho. Siku moja walicheza mchezo wa kuhesabu nyota. Chatu alihesabu na kupata nyota kumi tu. Chui naye alihesabu hadi ishirini. Chura alihesabu kutoka thelathini, arobaini, hamsini, sitini, sabini, themanini, tisini hadi mia moja. Chui alikasirika sana. Akamweka Chura kwenye chupa.

Siku ya 5

★	th	Th	ch	Ch
👄	ch a ch i th o	cha chi tho	j a h i h o	ja hi ho
🗣️	chu ra chu pa		chura chupa	
📖	chui alikasirika chui alimweka		chui atakasirika chui atamweka	
🏠	the lu ji cha ra che ma ni tha i che ki			theluji

Nyororo za thamani

Tabitha alikuwa na nyororo kumi za dhahabu. Kijana mmoja akasema, “Ukinipatia hizi nyororo kumi, nitazifanya ziwe thelathini.” Tabitha akasema, “hata kama utazifanya ziwe themanini, sikupi.” Tabitha alijua thamani ya nyororo hizo. Kutoka siku hiyo, hakuthubutu kuziweka hadharani tena.

Siku ya 1

	gh	th	ch
	gh e gh u	ghe ghu	gh o gh a
	gho ro fa gha li gha si a	ghorofa ghali ghasia	
	viatu	ghasia	

Siku ya 2

	Gh		
	gh a h a	gha ha	g a k a
	ki ji ji ni su ru a li sha ti ma shi mo	kijijini suruali shati mashimo	
	tu ka shangaa ya ka raruka wa ka mu umiza vi li onekana	tukashangaa yakararuka wakamuumiza vilionekana	
	siagha	ofiak	ligha tuvia

Adhabu ya Mwizi

Kulitokea ghasia kijijini kwetu. Mimi na wazazi wangu tuliishi ghorofa ya tatu. Mara tukashangaa kuona mtu akipigwa. Watu wakamuumiza. Mavazi yake yakararuka. Suruali na shati lake zikawa na mashimo. Kofia na viatu vyake vilionekana kuwa ghali sana. Baadaye jirani akasema alikuwa ameiba vitu sokoni.

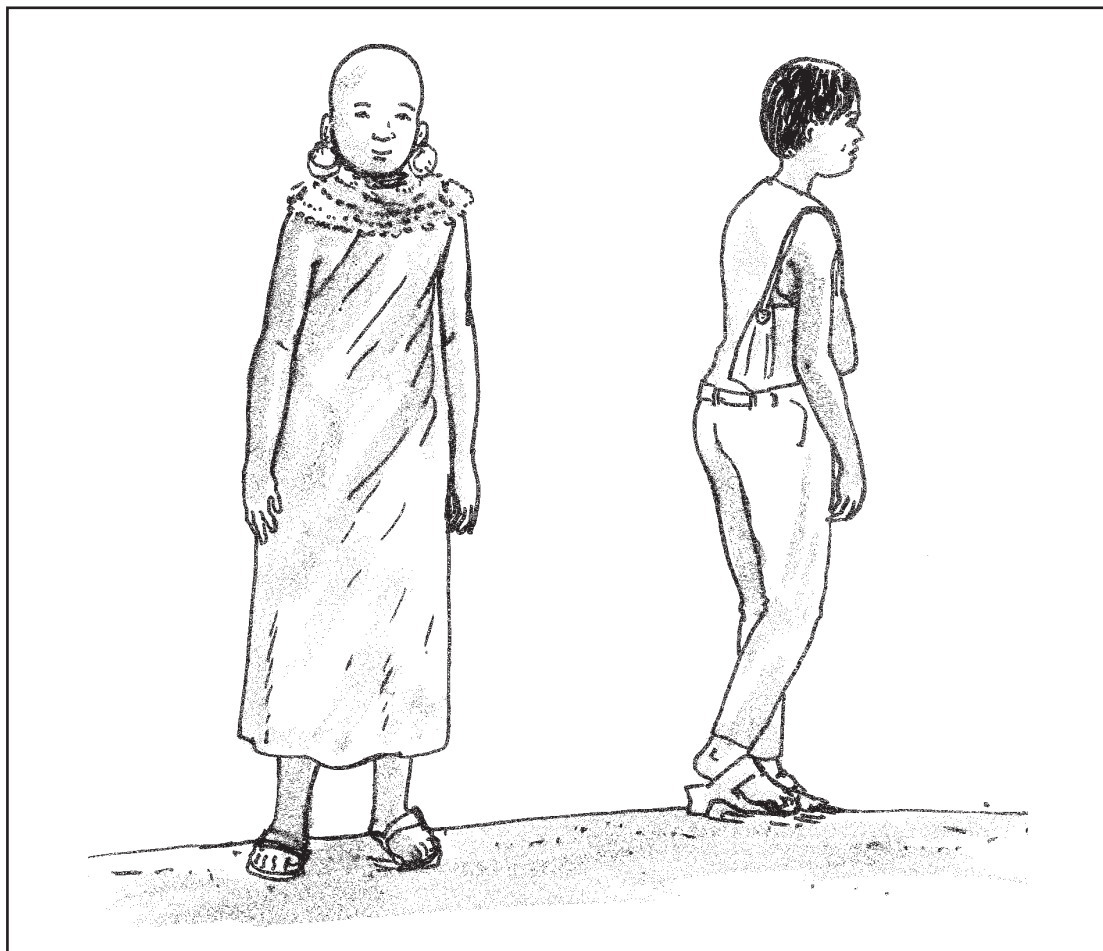
Siku ya 3

	ng	th	ch	gh
	ng e	nge	ng u	ngu
	ng o	ngo	ng a	nga
	ra ngi		rangi	
	shi ngo ni		shingoni	
	ma ko nge		makonge	
	sha nga		shanga	
		ngozi	shanga	

Siku ya 4

		Ng	ng	
	ng a	nga	g a	ga
				m a ma
	we ngi	ne	wengine	
	ru ngu		rungu	
	ngo zi		ngozi	
	ma va zi		mavazi	
	ya me	badilika	yamebadilika	
	ha wa	ku vaa	hawakuvaa	
	ku fukuzia		kufukuzia	
	vi li	kuwa	vilikuwa	
	zingo	ngasha	ngira	guruu

Mavazi ya kale

Zamani za kale babu na bibi zetu hawakuvaa mavazi ya bei ghali. Walivaa nguo za ngozi kiunoni. Pia walivaa shanga za rangi mbalimbali shingoni. Viatu vyao vilikuwa vya miti, ngozi na makonge. Wengine walibeba rungu ili kujikinga na kufukuza wanyama wa msituni. Siku hizi mambo yamebadilika. Watu wanavaa watakavyo. Mavazi hayana heshima wala kujali utamaduni wetu.

Siku ya 5

★	ng	Ng	gh	Gh			
👄	ng i	ngi	ng a	nga			
	gh a	gha	gh i	ghi			
🗣️	ru ngu		rungu				
	we ngi ne		wengine				
📖	nilikuwa		sikuwa				
	nilicheza		sikucheza				
🏠	gha	sha	li	o	ngo	ra	ngozi
	nga	ru	ngu	zi	ngi	ndi	

Mavazi ya Mama Fatuma

Fatuma alikuwa chumbani. Mvua ikaanza kunyesha kwa ghafla. Kukawa na gharika. Mama alikuwa ghalani akitoa nafaka. Mavazi yake yalikuwa uani. Nikakimbia na kutoa buibui, rinda, gauni, sketi, kamisi, na blauzi ya mama. Kwa kawaida mavazi ya mama huwa ghali sana. Na yeye huwa hapendi kupata gharama zaidi.

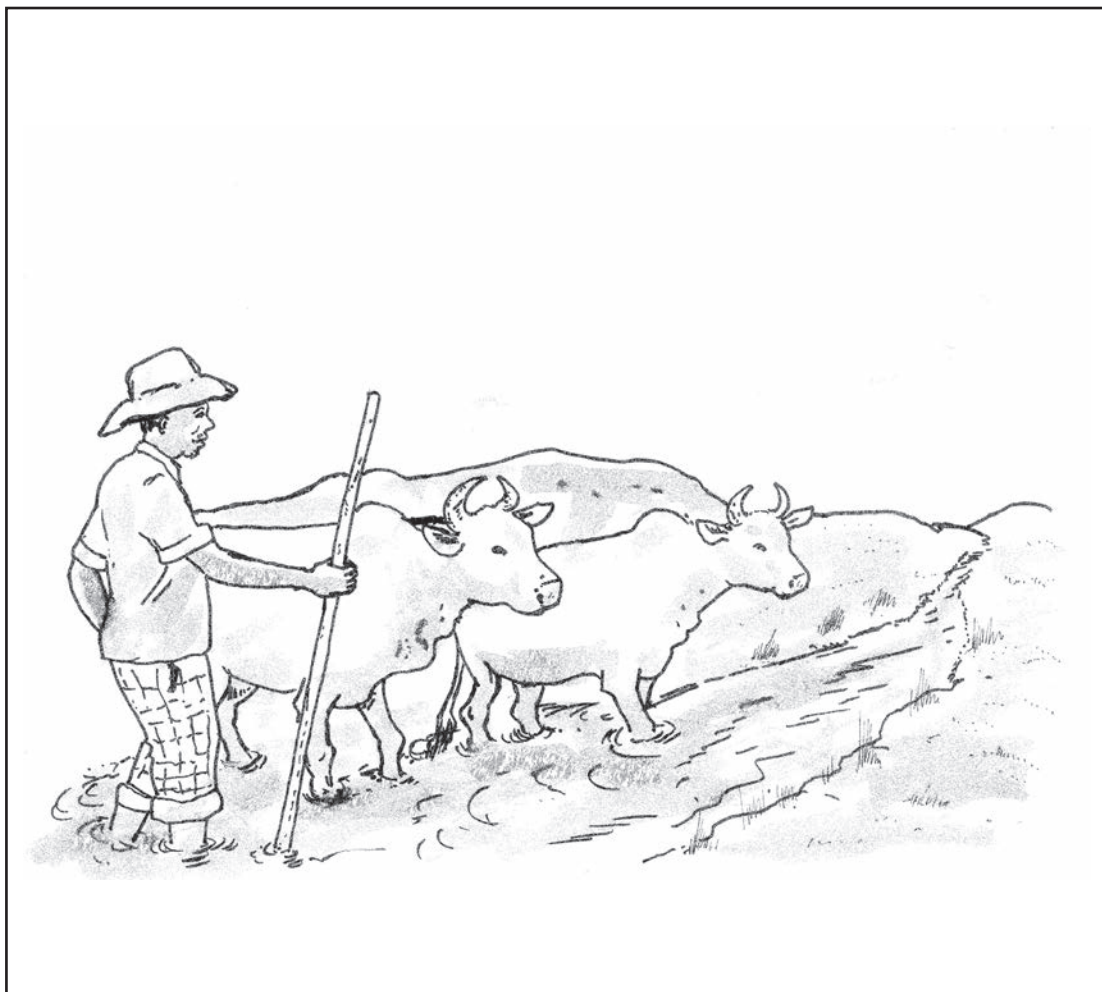

Siku ya 1

	ng'	gh	ng
	ng' a ng' u	ng'a ng'u	ng' i ng' o
	ng'o mbe ng'a mbo ng'a ng'a	ng'ombe ng'ambo ng'ang'a	
	ng'ambo	ng'ara	

Siku ya 2

	Ng'		
	ng' a ng e	ng'a nge	ng a ng' e
	ng'a mbo a ka ng'o a za ku ng'a ra	ng'ambo akang'oa zakung'ara	
	a li hudhuria za ku ng'a ra a ka ng'oa	alihudhuria zakung'ara akang'oa	
	mbong'a	peunye	mbeng'o naki

Ng'ang'a auza Ng'ombe

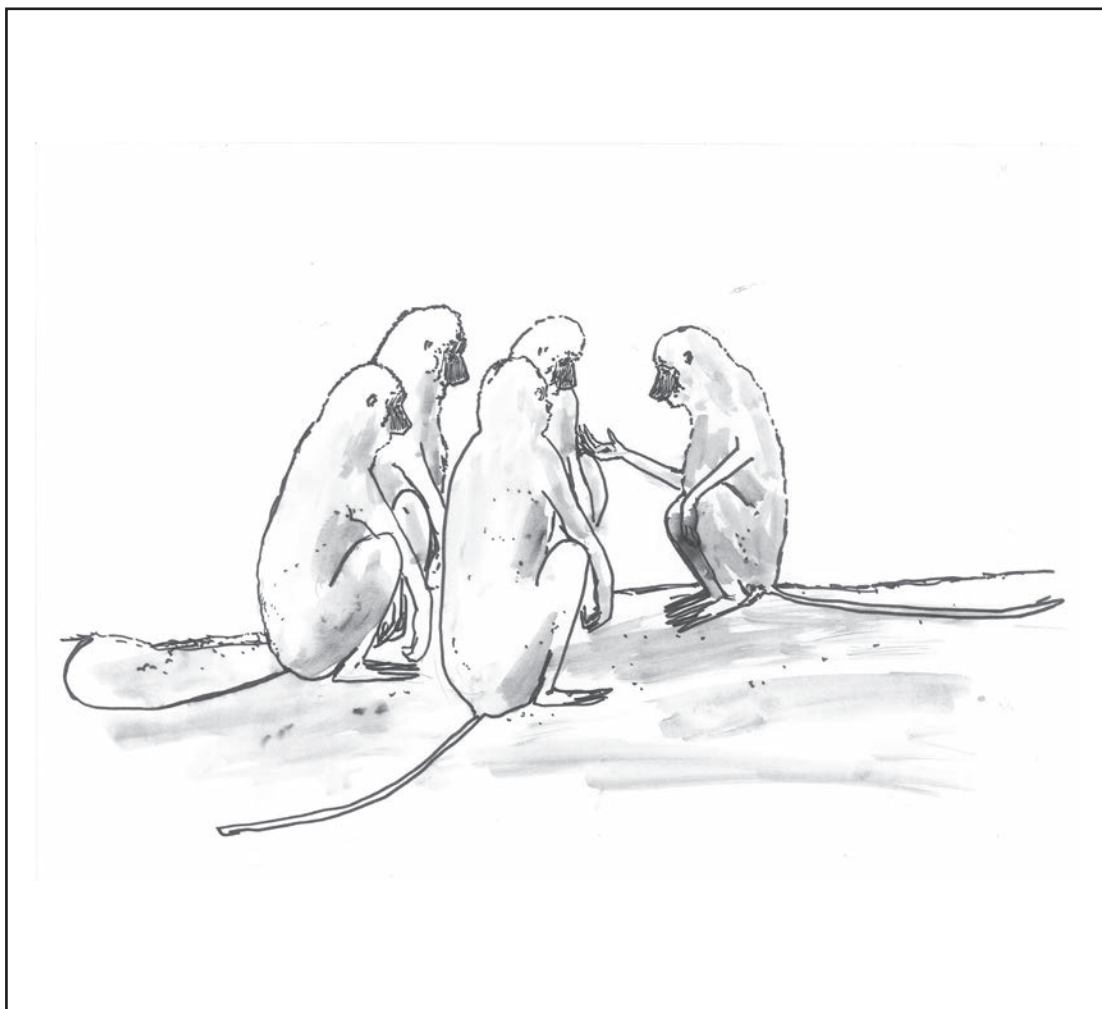
Ng'ang'a aliishi peke yake ng'ambo ya mto. Siku moja, alitaka kuhudhuria maonyesho ya kilimo sokoni. Siku hiyo, alivaa nguo nyeupe za kung'ara. Alipofika mtoni, akang'oa mti ili apime kina cha maji. Alipofika ng'ambo ya mto, Ng'ang'a aliuza ng'ombe wake. Kisha akanunua bidhaa mbalimbali. Alirudi akiwa na furaha sana.

Siku ya 3

	ia	oa	ea	ua
	u	u	e	e
	a	a	o	o
	to a	toa	o te a	otea
	tu a	tua	ti a	tia
	mvivu		uongo	

Siku ya 4

	-ua	-ea	-ia
	w a	wa	y a
	w o	wo	y u
	zo e a	zoea	
	zo a	zoa	
	si ki a	sikia	
	a me	zoea	amezoea
	a ka	puuza	akapuuz
	a ka m	zuia	akamzuia
	vivum	ongou	kuoaz
			amuazi

Kima Mvivu

Kima alizoea kuwa mvivu. Msimamizi wake akasema, “Acha uvivu.” Kima hakutii. Msimamizi akamzuia kuzoa takataka siku hiyo. Kima akasema uongo ili apewe kazi yake tena. Msimamizi akasema atulie na kungoja uamuzi wa kamati kuu. Kima akapuuza maagizo. Akafutwa kazi.

Siku ya 5

★	ng'	Ng'												
☺	ng i ngi	ng a nga												
	ng' a ng'a	ng' u ng'u												
🗣️	ng'o mbe	ng'ombe												
	ng'a mbo	ng'ambo												
📖	leo amezoea													
	jana alizioea													
	kesho atazoea													
🏠	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center;"> <tr> <td>ng'o</td> <td>mbe</td> <td>ng'a</td> <td>ki</td> <td>ma</td> <td>ri</td> </tr> <tr> <td>mbo</td> <td>a</td> <td>si</td> <td>sa</td> <td>fa</td> <td>ng'e</td> </tr> </table>	ng'o	mbe	ng'a	ki	ma	ri	mbo	a	si	sa	fa	ng'e	sikia
ng'o	mbe	ng'a	ki	ma	ri									
mbo	a	si	sa	fa	ng'e									

Amu safarini

Amu alifunga safari. Akaenda kwa Oenga. Yeye na Oenga wakala mayai ya kukaanga. Walipomaliza, walielekea eneo la wazi kulikokuwa na ua la maua. Walitoa mkeka na kuulalia. Waliwaona kuku waliokuwa wameangua vifaranga. Mwewe alipowakaribia, walimtimua.

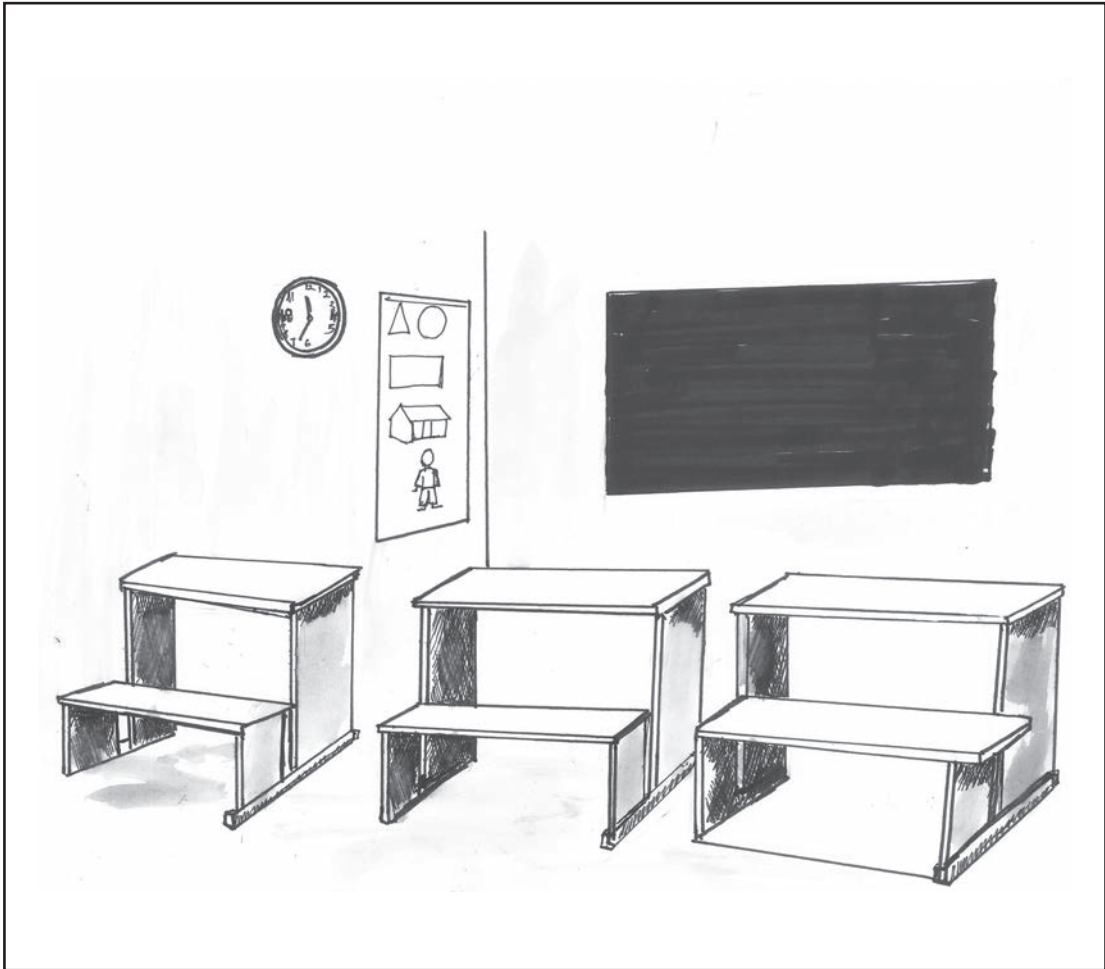
Siku ya 1

	-ao	-io
	a o ao	i o io
	u ba o ubao la o lao ki fa gi o kifagio mbi o mbio	ki fu ti o kifutio kwa o kwao si o sio
	wao	ubaoni

Siku ya 2

	-uo	-ia	-eo
	ki fu ti o shi ka moo da ra sa ni ki cho nge o	kifutio shikamoo darasani kichonge o	
	a ki ingia hu mu amkua ku andika mwa limu m kuu	akiingia humuamkua kuandika mwalimu mkuu	
	uboa	fukitio	owa aonibu

Darasa la Maria

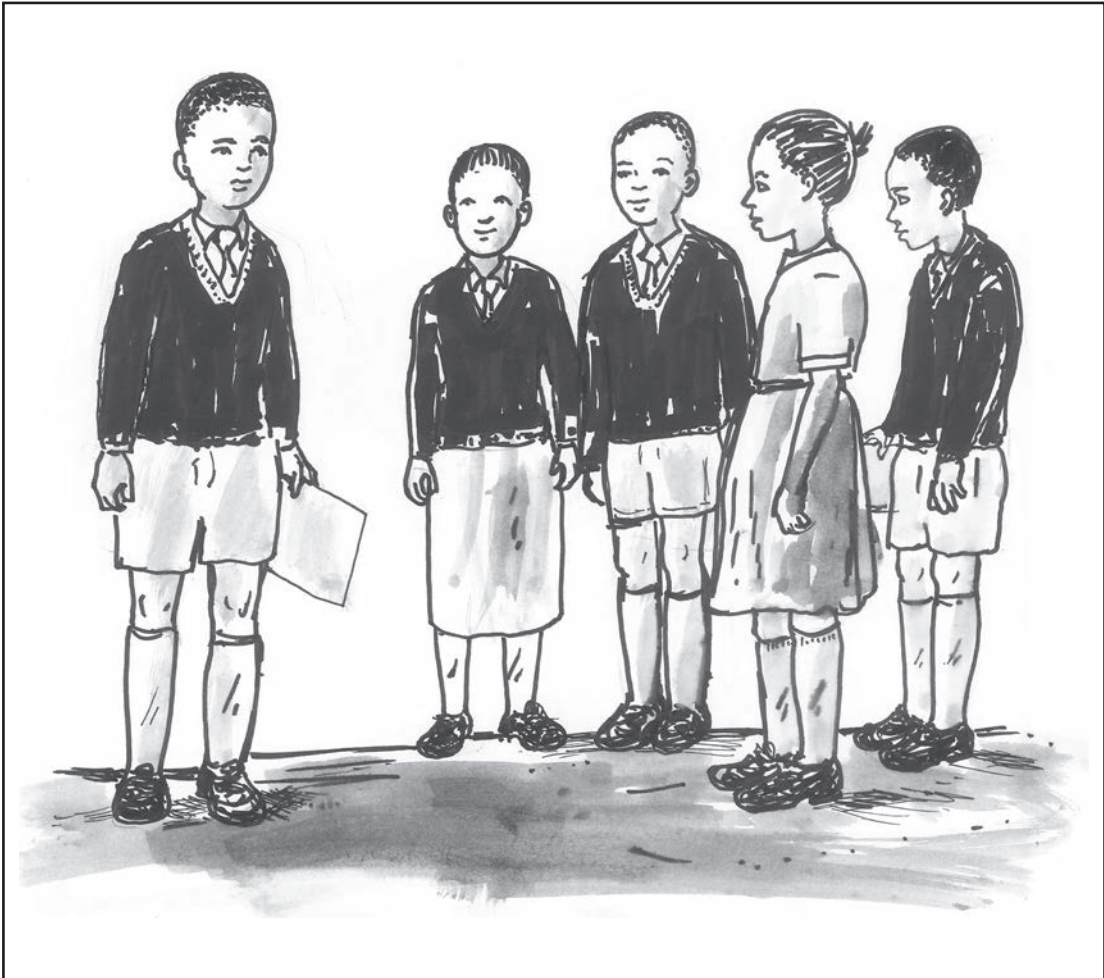
Maria yuko darasa la kwanza. Mwalimu wake anaitwa Bi. Nerea. Bi. Nerea akiingia darasani, wanafunzi humuamkua “shikamoo”. Darasa lao ni kubwa. Kwenye kuta kuna saa na chati. Darasa lina ubao mweusi. Mwalimu wao hutumia chaki kuandika ubaoni. Kila mwanafunzi huwa na kitabu, kalamu, kifutio na pia kichonge.

Siku ya 3

	u	a	e	o	i
	b a	ba	d a	da	
	p a	pa	b o	bo	
	Ki o ko		Kioko		
	wa na tu li a		wanatulia		
	ta bi a		tabia		
		nzuri	kioko		

Siku ya 4

	u	a	e	o	i
	ku m be be a		kumbebea		
	ali ku wa		alikuwa		
	pi a		pia		
	wa na tulia		wanatulia		
	a li hakikisha		alihakikisha		
	wa li furahishwa		walifurahishwa		
	wa li po chagua		walipochagua		
	nzakwa	rinzu	biata	nikwai	

Kiranja Wetu Kioko

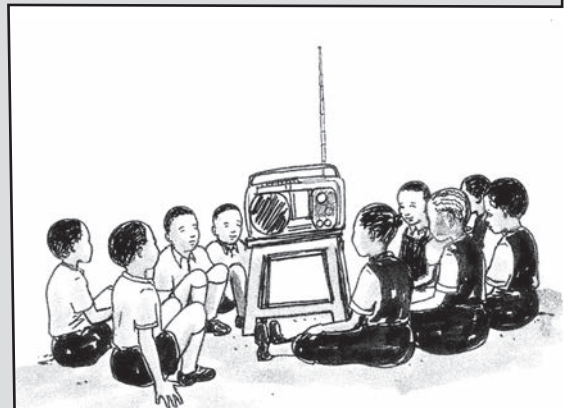
Kioko alikuwa kiranja wa darasa la kwanza. Alihakikisha wanafunzi wanatulia darasani. Alikusanya na kumbebea mwalimu vitabu. Kabla ya mwalimu kuingia darasani, Kioko alihakikisha ubao umefutwa. Mwalimu alifurahishwa na kazi ya Kioko. Wanafunzi pia walimpenda kwani alikuwa na tabia nzuri. Kila walipochagua kiranja, Kioko alichaguliwa.

Siku ya 5

★	u U	a A	e E	o O	i I	
👄	i a e a	ia ea	o o u a	oo ua	i o io	
🗣️	mwe u si		mweusi			
	ki fu ti o		kifutio			
📖	alichagua		hakuchagua			
	alifuta		hakufuta			
🏠	u	ba	o	li	mu	pia
	pi	u	mwa	ta	bi	ubao

Somo la Wanyama

Ijumaa iliyopita, wanafunzi wa darasa la kwanza walisoma kuhusu wanyama. Mwalimu alitumia chati ya wanyama kufunzia somo hilo. Kwenye chati kulichorwa ngamia, kondoo, ng'ombe, mbuzi na jimbi au jogoo. Wanafunzi waliimba wimbo kuhusu wanyama tofauti. Baadaye mwalimu aliwaletea redio. Wakasikiza somo la redio. Wanafunzi walifurahia sana.

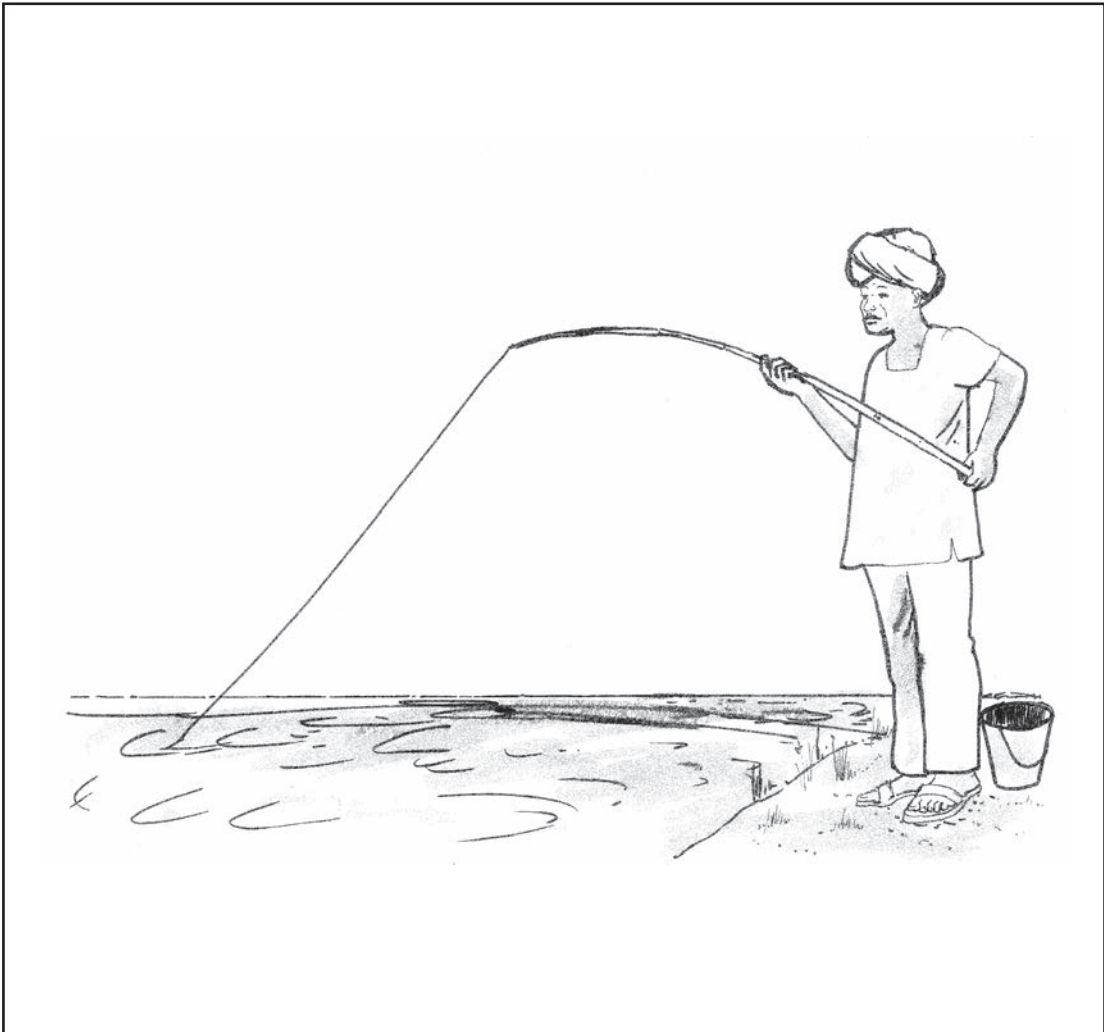

Siku ya 1

	m			
	m t o	mto	s a	sa
	m s a	msa	b e	be
	m b e	mbe	p a	pa
	m p a	mpa	m e	me
	m m e	mme	g o	go
	m me a	mmea	m go mba	mgomba
	m to	mto	mbe gu	mbegu
	mambo		fimbo	

Siku ya 2

	m			
	m f a	mfa	m s a	msa
	m p a	mpa	m t a	mta
	m w a	mwa	m b a	mba
	ka je	mbe	kajembe	
	cha	mbo	chambo	
	mba	a zi	mbaazi	
	fi	mbo	fimbo	
	mbali		karibu	
	funga		fungua	
	nyingi		chache	
	mbama	mbocha	gomimba	mbofi

Kajembe

Kajembe aliishi karibu na mto. Mto ulikuwa na mamba lakini Kajembe hakuogopa kuvua samaki. Alitumia fimbo na chambo. Pia alilima kutumia jembe lake. Alikuwa na migomba na miembe. Pia alikuwa na mbegu za mbaazi na mboga. Mara nyingi alijifunga kilemba, huku akiimba na firimbi yake.

Siku ya 3

	n	
	n d a nda n z a nza	n j a nja n ch i nchi
	ndu gu bo nde ba nda ma a nda zi	ndugu bonde banda maandazi
	kibanda	bonde

Siku ya 4

	n m	
	n t a nta n d o ndo	m t a mta m b a mba
	nyu mba ki na nda ka le nda ki ta nda	nyumba kinanda kalenda kitanda
	bonde andazi bonde tope banda	m abonde m andazi m abonde m atope m abanda
	Ndebo ndeku	ndigu lendaka

Kaka Banda

Ndugu yangu Banda anaishi kwenye kibanda karibu na bonde la Nzi. Yeye hufanya kazi katika kiwanda cha Mwananchi. Kila asubuhi Banda hula maandazi kwa supu ya kunde. Juzi nilienda nyumbani kwake. Huko nikaona kitanda, kinanda na kalenda iliyokuwa na picha ya bundi. Bondeni kulikuwa na matope yaliyoshika kama gundi.

Siku ya 5

★		mM	nN				
☺	n d a	nda	n ch i	nchi			
	n j a	nja	m b a	mba			
🗣️	fi mbo	fimbo	m mea	mmea			
	ndu gu	ndugu					
📖		nyumba kiwanda	nyumbani kiwandani				
🏠	ki	ta	nda	gu	ba	mba	mamba banda
	fi	mbo	ndu	nda	nyu	ma	

Umuhimu wa Mbuzi

Mbuzi ni mnyama mwenye manufaa mengi kwa wafugaji. Mbolea ya mbuzi ni nzuri kwa ukulima wa mboga. Maziwa ya mbuzi nayo hufaidi mwili kiafya. Ngozi ya mbuzi hutumiwa kutengeneza viatu na mikoba. Nyama yake ni tamu sana. Babu yangu hupenda kuchoma mbavu ya mbuzi. Sisi huila kwa kachumbari na sima kila jumamosi.

Siku ya 1

	- y -			
	v y a	vya	f y a	fya
	p y a	pya	m y a	mya
	vi pya		vipyaa	
	o vyo o vyo		ovyo ovyo	
	vyu ma		vyuma	
		mguu	ovyo ovyo	

Siku ya 2

	- y -			
	v y a	vya	f y a	fya
	p y a	pya	m y a	mya
	vyu ngu		vyungu	
	m guu		mguu	
	a ka fya tu a		akafyatua	
	kimya kimya		kimya kimya	
	ha ku tarajia		hakutarajia	
	i ka mu umiza		ikamuumiza	
	mavyu	nguvyu	ngoraki	vyoovyoo

Mwizi Akamatwa

Oga alikuwa mwizi hatari. Aliiba vitu vipya na kuviuza ovyo ovyo. Siku moja, Oga akaingia dukani kimya kimya na kuiba vyuma na vyungu vya dhahabu. Alipoingia tu, king'ora kikaanza kulia. Oga hakutarajia haya. Akaanza kutoroka. Polisi wakafyatua risasi ikamuumiza mguu. Wakamkamata na kumpeleka seli.

Siku ya 3

	-w-			
	k w a	kwa	m w a	mwa
	t w a	twa	b w a	bwa
	m bwa	mbwa	m ku bwa	mkubwa
	bwa na	bwana	bwa wa	bwawa
	ku nywa	kunywa		
		mwenge	mbwa	

Siku ya 4

	-w-			
	sh w a	shwa	z w a	zwa
	ny w a	nywa	ng w a	ngwa
	kwa nza		kwanza	
	ku nywa		kunywa	
	mwe nge		mwenge	
	mi chu ngwa		michungwa	
	a ki bweka		akibweka	
	a ka tuzwa		akatuzwa	
	i li po pulizwa		ilipopulizwa	
	a ka twambia		akatwambia	
	ngemwe	bwam	nzakwa	nywaku

Mashindano ya Mbio

Mbio zilianza uwanjani, kupitia mtoni kuelekea jangwani. Firimbi ilipopulizwa, Sanaipei alipewa mwenge ndipo tukaanza mbio. Njiani tuliona michungwa. Pia tuliona mbwa mkubwa akibweka karibu na bwawa la maji. Tulitamani kunywa maji. Mwalimu akatwambia, bwawa lilikuwa na mamba. Tukaelekea jangwani tena. Sanaipei akawa wa kwanza. Akatuzwa medali ya dhahabu.

Siku ya 5

★	-v-	-w-	-y-
	v y a k w o	vya kwo	p y a sh w a
	ku li nye sha ba ra fu	kulinyesha barafu	
	chumba kikubwa kioo kikubwa cheti kikubwa	vyumba vikubwa vioo vikubwa vyeti vikubwa	
	vyu ma ngu na nywa nza mbwa ku bwa chu na ja		chuja

Mvua ya Mawe

Siku moja, kulinyesha mvua ya mawe. Watoto wakafurahia kumumunya na kucheza na barafu kimya kimya. Barafu iliwaitea kikohozi. Mama akawasikia watoto wakikohoa. Akawaita

nyumbani. Walipewa adhabu ya kufyeka nyasi. Walifyeka nyasi hadi vipaji vyao vikajaa jasho. Baadaye waliomba msamaha. Pia waliahidi, kuwa hawatarudia makosa hayo tena.

Siku ya 1

★	p	f	v	sh
👄	p a	pa	f a	fa
	v a	va	sh a	sha
🗣️	pa a	paa	shu le	shule
📖	wa ta nunua	watanunua	tu na somea	tunasomea
	u li haribu	uliharibu		
🏠	shule	mfupi		

Paa la shule

Kuna shule moja tu kijijini kwetu. Wiki jana, upepo mkali uliharibu paa la darasa letu. Hivi sasa, sote

tunasomea kanisani.

Lakini shida hii ni ya muda mfupi tu.

Mheshimiwa mbunge wetu, alituma bahasha ya pesa. Wazazi watakuja kesho shuleni. Watanunua vifaa na kurekebisha paa hilo.

Siku ya 2

★	ny	dh	ch	th
👄	ny a	nya	ny o	nyo
	ny i	nyi	dh a	dha
🗣️	na dhi fu		nadhifu	
	dha ha bu		dhahabu	
📖	ina yo metameta		inayometameta	
	ku ji chana		kujichana	
🏠	dhifuna	budhaha	onicho	rabo

Chebichi

Chebichi ni msichana nadhifu. Yeye huvaa nguo za bei ghali. Ana saa ya dhahabu inayometameta kama nyota. Kila siku Chebichi huoga na kujichana mara moja, mbili, hata tatu. Yeye habaki nyuma kwa usafi, masomo na michezo. Vilevile, yeye hula lishe bora. Hataki uchafu umdhuru. Kila mara akitoka chooni, yeye hujinyunyizia maji mara kumi, ishirini, hata thelathini.

Siku ya 3

★	gh	ng	ng'	oa
☷	gh a	gha	gh o	gho ng u ngu
🗣️	na dhi fu	nadhifu		
	gho ro fa	ghorofa		
📖	ku pendeza	kupendeza		
	a ka ji tolea	akajitolea		
🏠	udiwani	bendera		

Nyumba ya ghorofa

Ilikuwa siku ya kung'ang'ania udiwani. Watu wakakusanyika nje ya nyumba ya ghorofa. Hapo palikuwa na bendera iliyopepea na maua ya kupendeza. Mzee Kiilu akajitokeza na kusema, "leo ni siku ya uchaguzi. Nitautoa ufunguo huu kwa yule atakayeshinda." Kendi akashinda. Akapewa ufunguo. Akafungua ofisi na kutulia mezani huku watu wakishangilia.

Siku ya 4

★	oe	ie	mb	nd
👄	m b a n d e	mba nde	n d a n d i	nda ndi
🗣️	nyu mba ki ba nda pu nde		nyumba kibanda punde	
📖		kibanda kiwanda	vibanda viwanda	
🏠	ndifu	dariho	wandavi	ndara

Fundi Hodari

Mjomba wangu ni fundi hodari sana. Alianza kazi yake punde tu alipotoka jandoni. Yeye ana ujuzi wa kujenga nyumba, kibanda cha duka na hata viwanda. Pia mjomba huunda vitanda, meza hata na kabati. Katika ujenzi wake, yeye hutumia vifaa kama vile nyundo, misumeno, misumari, randa na gundi.

Siku ya 5

★		-w-		
👄	sh w a g w e t w a	shwa gwe twa		
🗣️	shwa ri ma ha ra gwe	shwari maharagwe		
📖	tu ka itwa ki amsha kinywa	tukaitwa kiamshakinywa		
🏠	_nga	mk_te	ch_i	_azi

Asubuhi

Asubuhi na mapema tukaitwa na mama. Hali ya anga ilikuwa shwari. Jua lilikuwa limechomoza. Mama akatwambia, twende kupatia kuku wishwa na kufungia mbwa. Tukamwambia mama kuwa hatujapata kiamshakinywa. Hapo ndipo mama alitupa mkate mweupe. Kisha tukanywa chai kwa maharagwe ya nazi. Tuliposhiba tukaelekea nje na kufanya kazi tuliyopewa na mama.

Siku ya 1

	moja siku jioni
	du ka ni dukani su ka ri sukari ra fi ki rafiki kwa o kwao
	a li m tembelea alimtembelea a ka muuliza akamuulizayoku ni li vyo kutuma nilivyokutuma wa ka semezana wakasemezana
	sukari majani

Siku ya 2

	Babu anahitaji _____, _____ na _____.
	karisu janima icha kanidu

Naitore asuhau

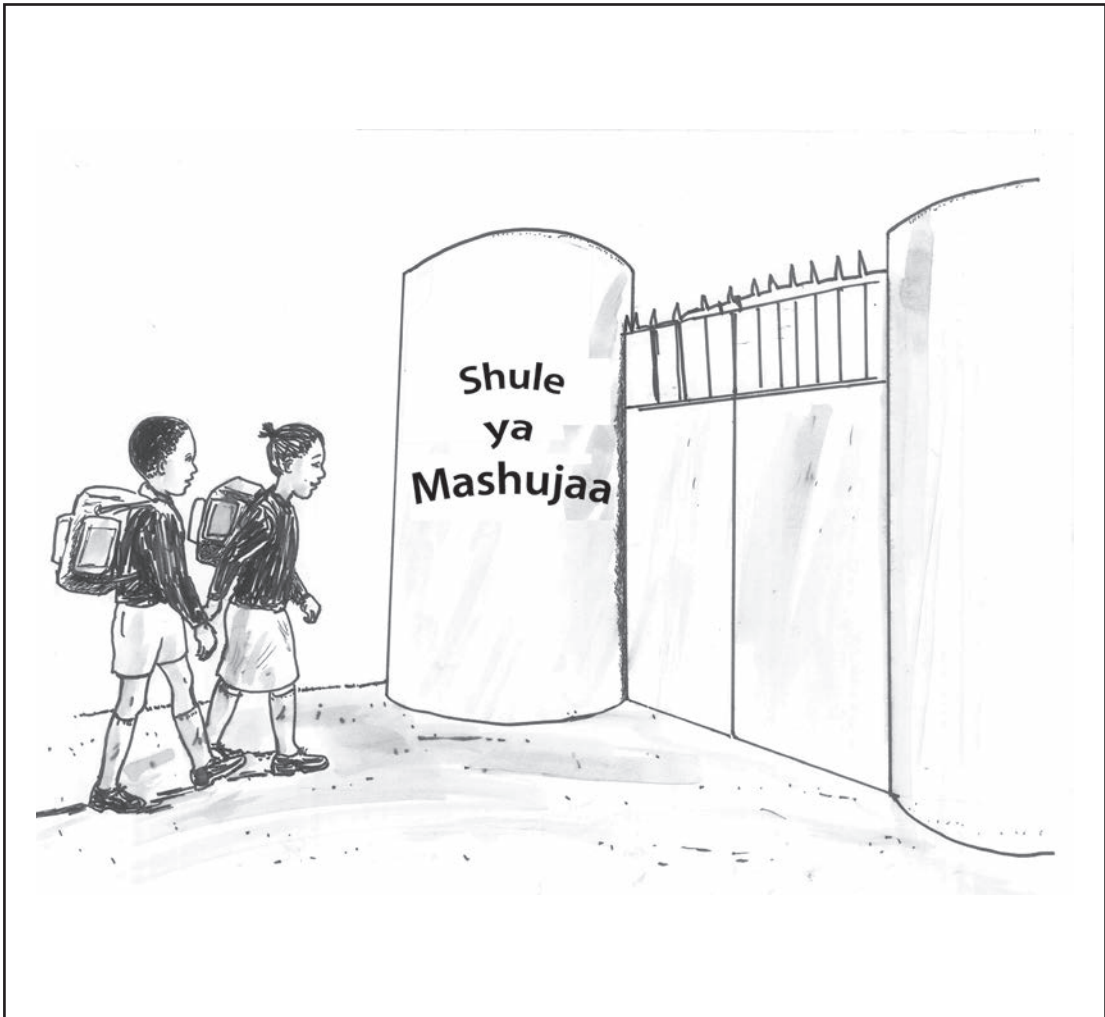
Siku moja, Naitore alimtembelea babu kijijini. Babu akamtuma Naitore dukani. Alitaka aletewe sukari, majani chai na mkate. Njiani, Naitore alikutana na rafiki zake. Walifurahi kuonana. Wakacheza michezo mbalimbali hata Naitore akasahau kwenda dukani. Jua lilipotua, Naitore alirudi kijijini. Babu akamuuliza, “Naitore, unatoka wapi? Wapi vitu nilivyokutuma?” Naitore alishtuka. “Oo, babu! Samahani. Nilicheza njiani hata nikasahau kufika dukani. Sitafanya hivyo tena”.

Siku ya 3

	shule sana	kwa hii
	su ru a li vi a tu wa si cha na ma shu ja a ma sha ti so k si	suruali viatu wasichana mashujaa mashati soksi
	mari dadi wana funzi i na itwa	maridadi wanafunzi inaitwa
	mashujaa nguo	

Siku ya 4

	mtoto msichana mvulana mwanafunzi	watoto wasichana wavulana wanafunzi
	shujaama nyepeu	ongu ksiso

Sare ya Shule

Shule yetu inaitwa Mashujaa. Shule hii ina watoto wengi sana. Wao huvaa sare maridadi. Wasichana huvaa nguo nyekundu na soksi nyeupe. Wavulana huvaa suruali fupi soksi za kijivu na shati za samawati. Wanafunzi wote huvaa sweta za samawati na viatu vyeusi. Azimio la shule hii ni, "Fanya kwa bidii."

Siku ya 5

	siku	moja	hii												
	mo ja pa sa ka wa vu la na ji o ni su ka ri wa si cha na	moja pasaka wavulana jioni sukari wasichana													
	<p style="text-align: center;">Umoja</p> mimi ninasoma mimi ninacheza mimi ninalia mimi ninandika	<p style="text-align: center;">Wingi</p> sisi tunasoma sisi tunacheza sisi tunalia sisi tunandika													
	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td>du</td><td>ka</td><td>ni</td></tr> <tr><td>su</td><td>ri</td><td>ra</td></tr> <tr><td>fi</td><td>ki</td><td>si</td></tr> <tr><td>ku</td><td>shu</td><td>le</td></tr> </table>	du	ka	ni	su	ri	ra	fi	ki	si	ku	shu	le		duka
du	ka	ni													
su	ri	ra													
fi	ki	si													
ku	shu	le													

Siku ya 1

	huyu virusi	yuko UKIMWI	
	ma wa i dha u ma a ru fu m jo mba	mawaidha umaarufu mjomba	
	a me jifunza ku ji ki nga a na ishi hu saidia	amejifunza kujikinga anaishi husaidia	
	kwanza ukimwi	mjomba katika	mambo

Siku ya 2

	umoja amejifunza amejikinga ameishi amesaidia	wingi wamejifunza wamejikinga wameishi wamesaidia		
	nzakwa	jombam	mboma	kimwia

Hadithi ya Toili

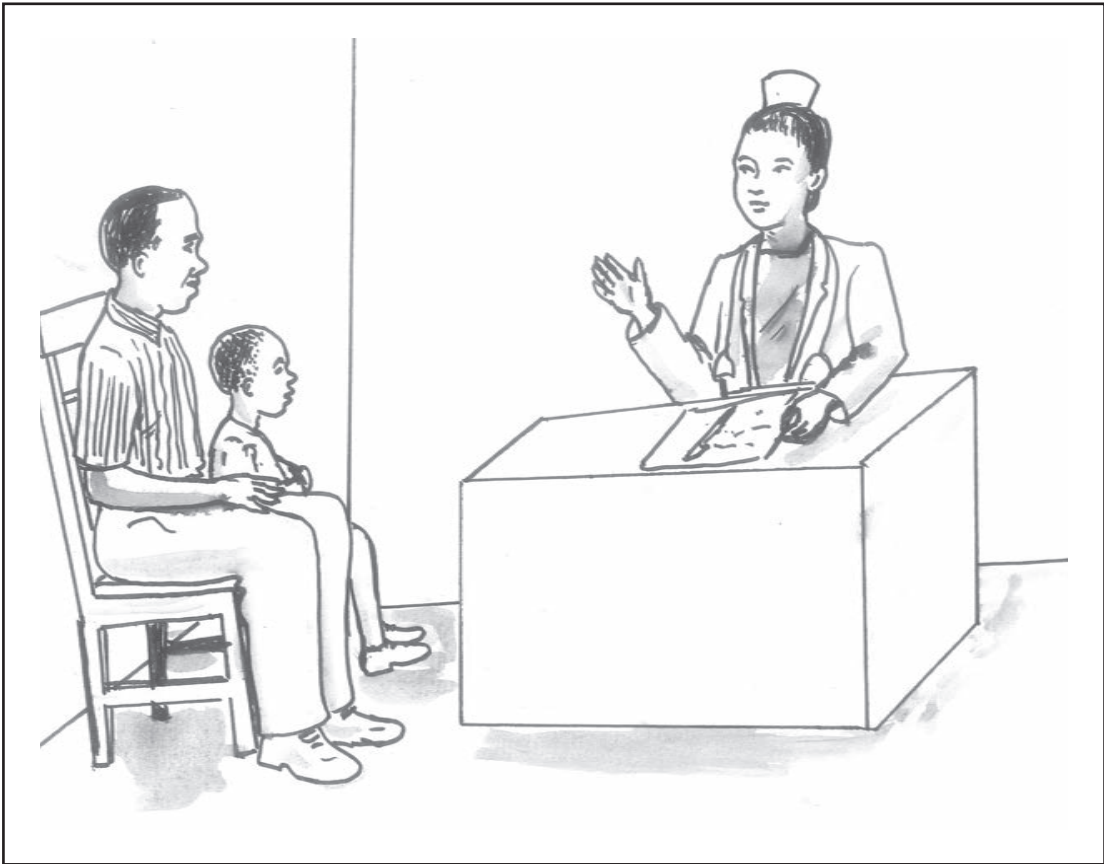
Huyu ni Toili. Yuko darasa la kwanza. Toili anaishi na mjomba wake. Mjomba wake ni maarufu sana kijijini. Yeye husaidia wanakijiji kwa mawaidha ya kujikinga ili wasiambukizwe virusi vya Ukimwi. Pia hufundisha watu jinsi ya kuishi na virusi vya ukimwi. Toili amejifunza mambo mengi kutoka kwa mjomba wake.

Siku ya 3

	mama	jana	usiku
	sa ma ki mu u gu zi m go njwa wa nya ma ho s pi ta li ni so ko ni		samaki muuguzi mgonjwa wanyama hospitalini sokoni
	a li ni peleka tu li nunua tu lio rudi a ka ni peleka		alinipeleka tulinunua tuliorudi akanipeleka
		viazi	mchele

Siku ya 4

	li tulifurahi tuliwaona tulinunua tulifika	me tumefurahi tumewaona tumenunua tumefika
	azivi mbotu	chelem sheli

Umuhimu wa Lishe Bora

Jana ilikuwa siku ya soko. Tulifurahi sana tulipotumwa sokoni. Huko tuliwaona watu wengi, wanyama, magari, majengo na bidhaa mabalimbali. Tulinunua viazi na mchele. Tulipofika nyumbani, tukala wali kwa viazi. Baadaye tukala mahindi ya kuchoma. Usiku huo, sikulala vizuri. Niliumwa na tumbo sana. Asubuhi na mapema, Baba alinipeleka kwenye zahanati. Nikatibiwa na muuguzi. Baadaye, muuguzi alitueleza umuhimu wa lishe bora.

Siku ya 5

	<p>huyu ni sana UKIMWI mama jana usiku</p>													
	<p>na na si nanasi ja na jana ke sho kesho le o leo</p>													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="310 722 614 813">Wakati Uliopo</th> <th data-bbox="614 722 943 813">Wakati Uliopita</th> <th data-bbox="943 722 1218 813">Wakati Ujao</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="310 813 614 994"> Leo nimenunua nanasi </td> <td data-bbox="614 813 943 994"> Jana nilinunua nanasi </td> <td data-bbox="943 813 1218 994"> Kesho nitanunua nanasi </td> </tr> <tr> <td data-bbox="310 994 614 1176"> Leo nimenda dukani </td> <td data-bbox="614 994 943 1176"> Jana nilienda dukani </td> <td data-bbox="943 994 1218 1176"> Kesho nitaenda dukani </td> </tr> </tbody> </table>	Wakati Uliopo	Wakati Uliopita	Wakati Ujao	Leo nimenunua nanasi	Jana nilinunua nanasi	Kesho nitanunua nanasi	Leo nimenda dukani	Jana nilienda dukani	Kesho nitaenda dukani				
Wakati Uliopo	Wakati Uliopita	Wakati Ujao												
Leo nimenunua nanasi	Jana nilinunua nanasi	Kesho nitanunua nanasi												
Leo nimenda dukani	Jana nilienda dukani	Kesho nitaenda dukani												
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="391 1222 507 1313">du</td> <td data-bbox="528 1222 644 1313">ka</td> <td data-bbox="665 1222 782 1313">ni</td> <td data-bbox="830 1410 946 1458" rowspan="4">dunia</td> </tr> <tr> <td data-bbox="391 1333 507 1423">su</td> <td data-bbox="528 1333 644 1423">ri</td> <td data-bbox="665 1333 782 1423">ra</td> </tr> <tr> <td data-bbox="391 1443 507 1534">fi</td> <td data-bbox="528 1443 644 1534">ki</td> <td data-bbox="665 1443 782 1534">si</td> </tr> <tr> <td data-bbox="391 1553 507 1644">ku</td> <td data-bbox="528 1553 644 1644">shu</td> <td data-bbox="665 1553 782 1644">le</td> </tr> </table>	du	ka	ni	dunia	su	ri	ra	fi	ki	si	ku	shu	le
du	ka	ni	dunia											
su	ri	ra												
fi	ki	si												
ku	shu	le												

Siku ya 1

	bata	dubu	siku	ya
	zi wa ni	ziwani	ba ku li	bakuli
	we we	wewe	ba ra ka	baraka
	ku ku tembelea	kukutembelea	a me nenepa	amenenepa
	a m tembelee	amtembelee	a ka mu alika	akamualika
	kitoweo	dubu		

Siku ya 2

	barabarani	ziwani	nyumbani	shuleni	kichwani	
	bata huyu	bata wale	dubu huyu	dubu wale	kuku huyu	kuku wale
	budu	toweoki	ani	eol		

Dubu na Bata

Dubu alimuona bata barabarani. Akawaza, “Siku hizi bata amenenepa kuliko kuku!” Siku ya pili akakutana na bata ziwani. Dubu akamualika bata amtembelee. Lakini bata alielewa nia ya dubu ni kumfanya kitoweo. Bata akasema, “Kwa, kwa, kwa! Kukutembelea wewe ni kama kuweka kitoweo kwa bakuli lako.” Dubu aliona haya na kusema, “Kwa kweli, Leo bata hukuwa baraka yangu.”

Siku ya 3

	mzee amani	maarufu siri
	ko ndoo m bwa mbu zi nga mi a ng'o mbe ngu ru we	kondoo mbwa mbuzi ngamia ng'ombe nguruwe
	wa li shangazwa ha ku wapa	walishangazwa hakuwapa
	nchi	mbuzi

Siku ya 4

	Ninapenda paka na Koki anapenda ngamia. Ninapenda _____ na _____ anapenda _____.	
	zimbu ndooko	mbasi mingaa

Siri ya Otonglo

Katika kijiji cha Mitimbili, aliishi mzee Otonglo. Yeye alikuwa mmoja tajiri. Otonglo alikuwa maarufu kwa ufugaji wa wanyama. Katika zizi lake alifuga mbuzi, kondoo, na ngamia. Wanakijiji walishangazwa na Otonglo kwa sababu alifuga Fisi na simba pia. Wanyama hawa waliishi pamoja kwa amani. Watu walikuja kutoka sehemu mbalimbali za nchi ili wajue siri yake Otonglo hakuwapa siri hiyo.

Siku ya 5

	<p>mtu paka bata siku ya</p>													
	<p>nga mi a ngamia ng'o mbe ng'ombe ngu ru we nguruwe ba ra ka baraka zi wa ni ziwani ba ku li bakuli</p>													
	<table border="0"> <tr> <td data-bbox="292 784 760 904"> <p>wewe unamuona dubu</p> </td> <td data-bbox="762 784 1229 904"> <p>nyinyi mnamuona dubu</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="292 908 760 1027"> <p>wewe unamuona kuku</p> </td> <td data-bbox="762 908 1229 1027"> <p>nyinyi mnamuona kuku</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="292 1031 760 1151"> <p>wewe unamuona sungura</p> </td> <td data-bbox="762 1031 1229 1151"> <p>nyinyi mnamuona sungura</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="292 1155 760 1267"> <p>wewe unamuona fisi</p> </td> <td data-bbox="762 1155 1229 1267"> <p>nyinyi mnamuona fisi</p> </td> </tr> </table>	<p>wewe unamuona dubu</p>	<p>nyinyi mnamuona dubu</p>	<p>wewe unamuona kuku</p>	<p>nyinyi mnamuona kuku</p>	<p>wewe unamuona sungura</p>	<p>nyinyi mnamuona sungura</p>	<p>wewe unamuona fisi</p>	<p>nyinyi mnamuona fisi</p>					
<p>wewe unamuona dubu</p>	<p>nyinyi mnamuona dubu</p>													
<p>wewe unamuona kuku</p>	<p>nyinyi mnamuona kuku</p>													
<p>wewe unamuona sungura</p>	<p>nyinyi mnamuona sungura</p>													
<p>wewe unamuona fisi</p>	<p>nyinyi mnamuona fisi</p>													
	<table border="0"> <tr> <td data-bbox="403 1309 521 1402">ga</td> <td data-bbox="540 1309 658 1402">ka</td> <td data-bbox="677 1309 795 1402">ta</td> <td data-bbox="856 1495 1001 1541" rowspan="4">ngamia</td> </tr> <tr> <td data-bbox="403 1425 521 1518">ng'o</td> <td data-bbox="540 1425 658 1518">mbe</td> <td data-bbox="677 1425 795 1518">pu</td> </tr> <tr> <td data-bbox="403 1541 521 1634">nda</td> <td data-bbox="540 1541 658 1634">mbu</td> <td data-bbox="677 1541 795 1634">zi</td> </tr> <tr> <td data-bbox="403 1657 521 1750">nga</td> <td data-bbox="540 1657 658 1750">mi</td> <td data-bbox="677 1657 795 1750">a</td> </tr> </table>	ga	ka	ta	ngamia	ng'o	mbe	pu	nda	mbu	zi	nga	mi	a
ga	ka	ta	ngamia											
ng'o	mbe	pu												
nda	mbu	zi												
nga	mi	a												

Siku ya 1

	yake wote	zake wale
	m si cha na m cha fu ngu o nywe le	msichana mchafu nguo nywele
	ha ku penda wa ka toroka a ka ji pata	hakupenda wakatoroka akajipata
	mchafu	nywele

Siku ya 2

	Neno chafu enda msichana kubwa	Kinyume safi rudi mvulana ndogo
	mfucha nome	lenywe wchaa

Msichana Mchafu

Kando ya mto Mara, kuliishi msichana aliyekuwa mchafu sana. Hakupenda kuoga, kusugua meno wala kuchana nywele zake. Kucha na nguo zake zilikuwa chafu sana. Siku moja, akaanza kujikuna kwa sababu ya chawa na uchafu. Wazazi wake, ndugu na marafiki wakamtoroka. Akabaki pekee yake. Ndipo akaamua kuoga, kusugua meno, kuchana nywele na kukata kucha zake. Jamii na marafiki wakarudi na kumpenda tena. Msichana akafurahi sana na kuahidi kudumisha usafi.

Siku ya 3

	pia	uchungu	kila
	u so ni be ga ni kwa pa ni si a fu mwi li ni mi ko no ni		usoni begani kwapani siafu mwilini mikononi
	wa ka tu uma wa ka tuweka tu me fura a ka lia		wakatuuma wakatuweka tumefura akalia
		miili	mabegani

Siku ya 4

	yeye amekuja yeye amelala yeye ameumwa yeye amefika	wao wamekuja wao wamelala wao wameumwa wao wamefika
	fusia yonyani	panikwa limii

Siafu

Siku moja, siafu walikuja kwetu. Sote tulikuwa tumelala. Siafu wakatuuma kila mahali hadi miili yetu ikafura. Walituuma usoni na kichwani. Pia wakatuuma mabegani, kwapani, mikononi na magotini. Mwishowe wakatuuma miguuni hata nyayoni. Jamii nzima ikalia “kwi kwi kwi”. Tulikuwa na maumivu kwa sababu ya kuumwa na siafu. Ilipofika asubuhi, siafu wote wakatoweka.

Siku ya 5

	<p>yake zake wote wale</p>													
	<p>u chu ngu uchungu fu ra ha furaha ju zi juzi nywe le nywele</p>													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="370 788 775 865">umoja</th> <th data-bbox="775 788 1173 865">wingi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="370 865 775 989">sasa tunafurahi sana</td> <td data-bbox="775 865 1173 989">sasa wamefurahia sana</td> </tr> <tr> <td data-bbox="370 989 775 1120">juzi tulifurahi sana</td> <td data-bbox="775 989 1173 1120">juzi walifurahi sana</td> </tr> <tr> <td data-bbox="370 1120 775 1246">Kesho tutafurahi sana</td> <td data-bbox="775 1120 1173 1246">kesho watafurahia sana</td> </tr> </tbody> </table>	umoja	wingi	sasa tun afurahi sana	sasa wame furahia sana	juzi tuli furahi sana	juzi wali furahi sana	Kesho tuta furahi sana	kesho wata furahia sana					
umoja	wingi													
sasa tun afurahi sana	sasa wame furahia sana													
juzi tuli furahi sana	juzi wali furahi sana													
Kesho tuta furahi sana	kesho wata furahia sana													
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="397 1294 514 1391">m</td> <td data-bbox="535 1294 651 1391">si</td> <td data-bbox="672 1294 788 1391">cha</td> <td data-bbox="891 1487 994 1535" rowspan="4" style="vertical-align: middle;">siafu</td> </tr> <tr> <td data-bbox="397 1410 514 1506">ngu</td> <td data-bbox="535 1410 651 1506">fu</td> <td data-bbox="672 1410 788 1506">na</td> </tr> <tr> <td data-bbox="397 1526 514 1622">o</td> <td data-bbox="535 1526 651 1622">a</td> <td data-bbox="672 1526 788 1622">wa</td> </tr> <tr> <td data-bbox="397 1642 514 1738">mu</td> <td data-bbox="535 1642 651 1738">te</td> <td data-bbox="672 1642 788 1738">le</td> </tr> </table>	m	si	cha	siafu	ngu	fu	na	o	a	wa	mu	te	le
m	si	cha	siafu											
ngu	fu	na												
o	a	wa												
mu	te	le												

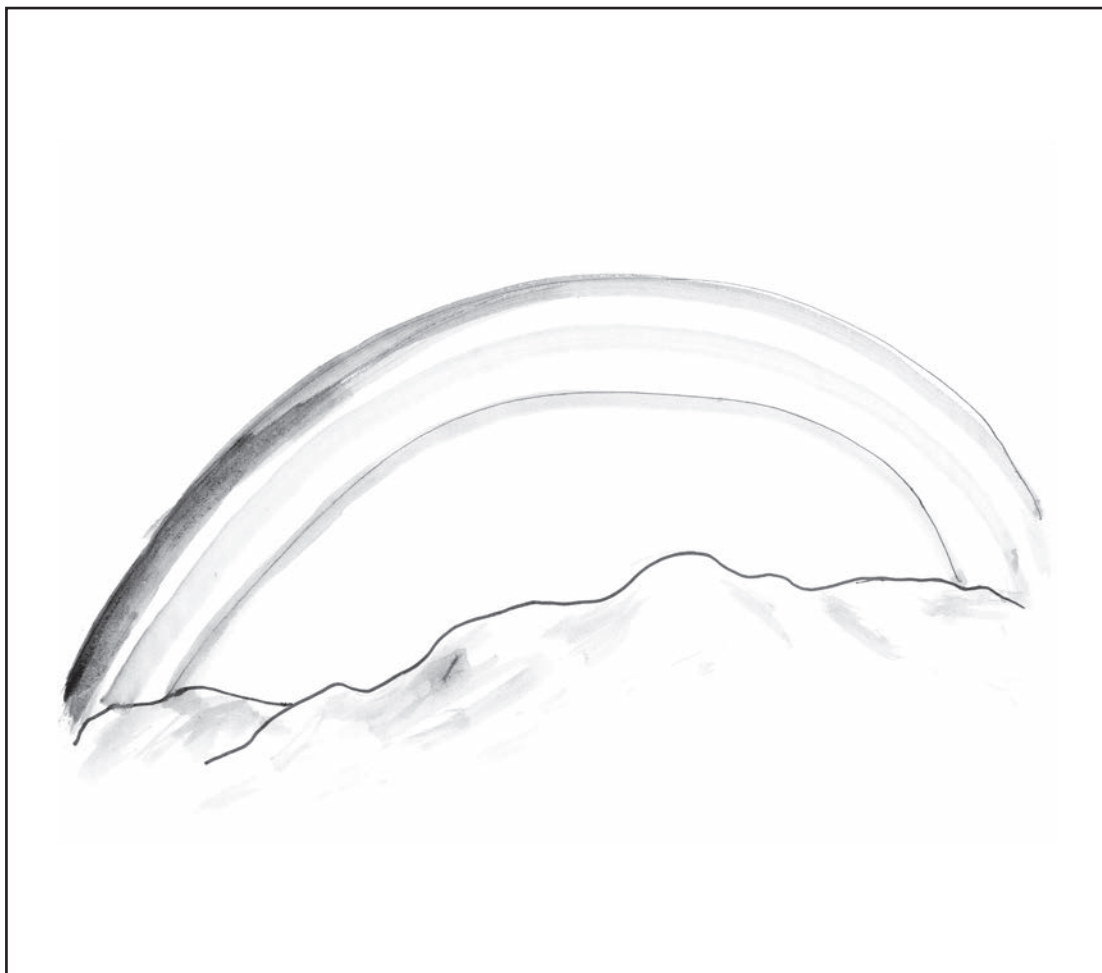
Siku ya 1

	saa kwa wa	saba muda huo
	u pi nde m vu a ra ngi ma sa a	upinde mvua rangi masaa
	ha tu ku taka haraka haraka ma shindano	hatukutaka harakaharaka mashindano
	upinde	angani

Siku ya 2

	shule yang u rangi yang u rafiki yang u sare yang u	shule zang u rangi zang u rafiki zang u sare zang u
	ndeupi aninga	ngucha ngira

Upinde wa Mvua

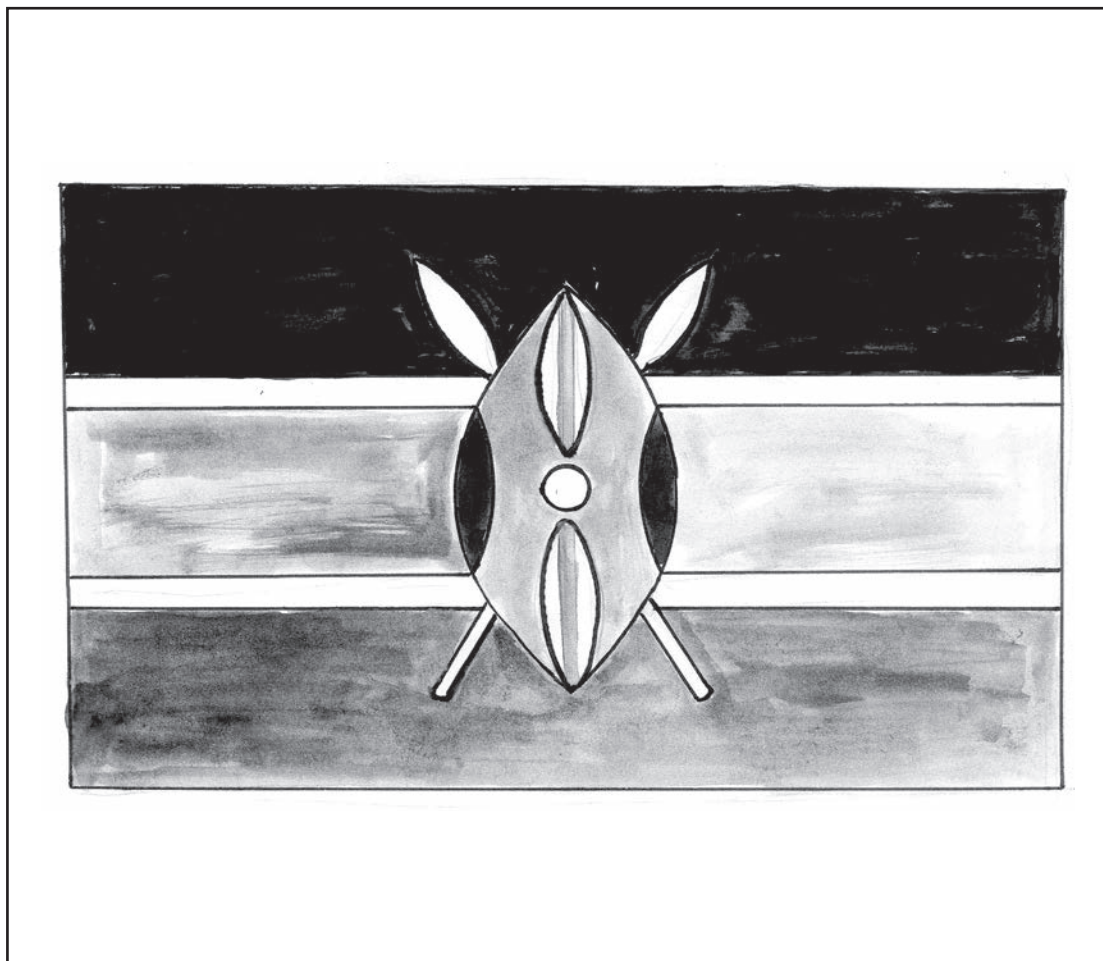
Jana tulipokuwa shuleni kulinyesha mvua ya rasharasha. Mara tukaona upinde wa mvua angani. Ulikuwa na rangi nzuri za kupendeza. Upinde wa mvua una rangi saba. Mimi na rafiki zangu tukashindana kutaja rangi za upinde wa mvua. Tukaunda makundi mawili. Ndipo tukataja rangi hizo kwa haraka. Kikundi changu kikashinda. Sote tukafurahi sana.

Siku ya 3

	yetu	rangi	uhuru	damu
	be nde ra		bendera	
	u ku mbu sho		ukumbusho	
	nye u si		nyeusi	
	n chi		nchi	
	hu tu kumbusha		hutukumbusha	
	wa lio pigania		waliopigania	
	i li yo mwagika		iliyomwagika	
		ngozi	ngazi	

Siku ya 4

	Umoja		Wingi	
	rangi hii ni nyekundu		rangi hizi ni nyekundu	
	nguo hii ni nyeupe		nguo hizi ni nyeupe	
	ngao hii ni nyeusi		ngao hizi ni nyeusi	
	ngazi hii ni nyeusi		ngazi hizi ni nyeusi	
	nonga	zongu	zingo	bichiki

Bendera Yetu

Bendera yetu ni ukumbusho wa historia yetu. Rangi nyeusi kama ngozi yetu hutukumbusha ngano za mashujaa wetu waliopigania uhuru. Nyekundu hutukumbusha damu iliyomwagika. Ya kijani kibichi ni ukumbusho wa thamani ya nchi yetu. Nyeupe ni ya amani. Amani ambayo tunastahili kuidumisha. Hii ndiyo nguvu, ngao, nguzo na ngazi ya maendeleo.

Siku ya 5

	<p>saa kwa wa</p>	<p>saba muda huo</p>												
	<p>be nde ra nga no u pi nde m vu a</p>	<p>bendera ngano upinde mvua</p>												
	<p>Neno enda keti mrefu mkubwa cheka msichana funga</p>	<p>Kinyume rudi simama mfupi mdogo lia mvulana fungua</p>												
	<table border="1"> <tr> <td>ra</td> <td>n</td> <td>gi</td> </tr> <tr> <td>chi</td> <td>du</td> <td>gu</td> </tr> <tr> <td>mu</td> <td>da</td> <td>hu</td> </tr> <tr> <td>o</td> <td>fi</td> <td>ki</td> </tr> </table>	ra	n	gi	chi	du	gu	mu	da	hu	o	fi	ki	<p>rangi</p>
ra	n	gi												
chi	du	gu												
mu	da	hu												
o	fi	ki												

Vitendawili

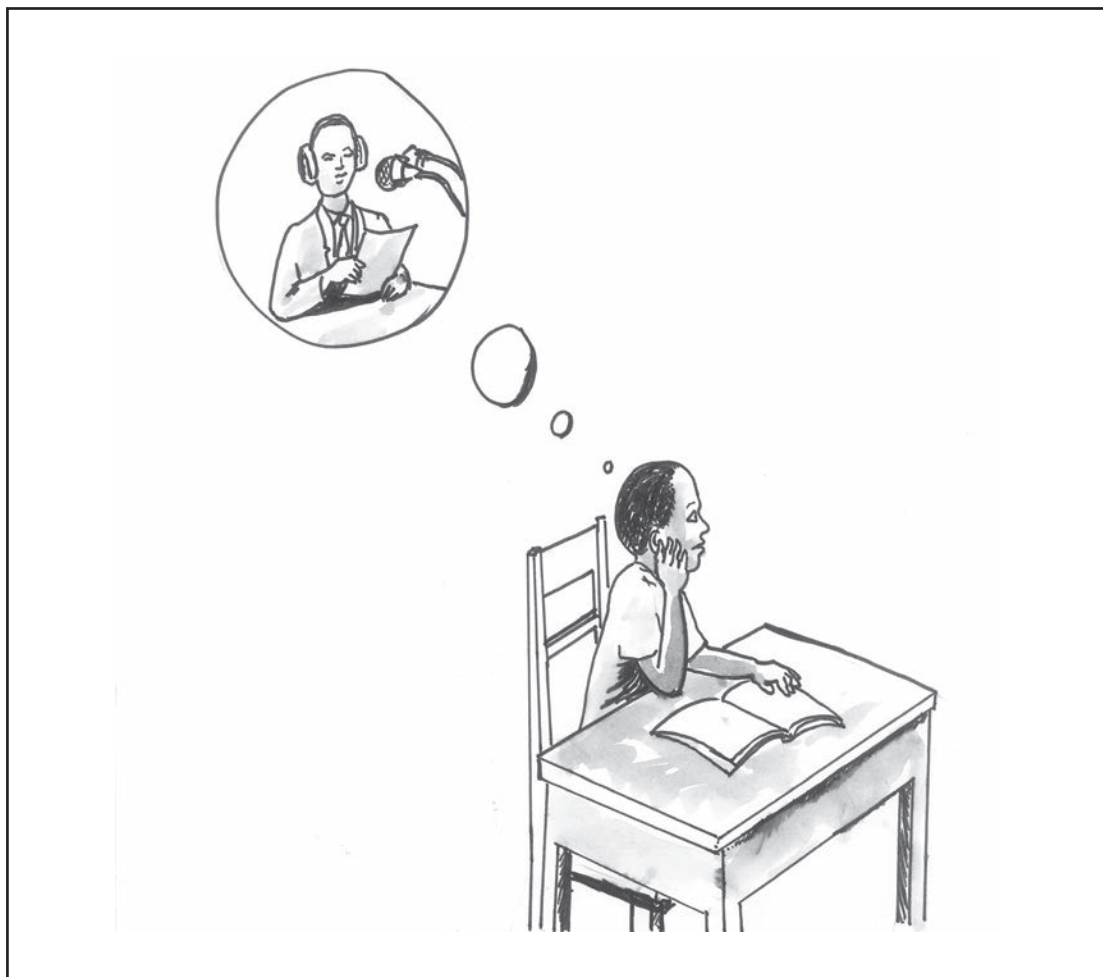
	<ul style="list-style-type: none"> • Wanangu wote nimewavika kofia nyekundu (Jogoo/jimbi). • Watoto wawili weupe wanachungulia dirishani (makamasi) • Watoto wenye vilemba vyeusi wamefungiwa chumbani (mishale ya kiberiti)
	<ul style="list-style-type: none"> • Ndege wangu anapepea mlingotini (bendera) • Nilikunywa sana utotoni lakini utamu wake sijui. (maziwa ya titi la mama) • Nala nikilia (pilipili/muwa). • Mlima wa kupanda kwa mkono (sima/ugali) • Mrembo mwenye nguo nyingi (kinyonga/lumbwi). • Mwanangu akilia, mimea hufurahi (mawingu/wingu/mbingu)
	<ul style="list-style-type: none"> • Jicho la mungu linachoma (Jua) • Babu yangu amejimwagia mchele kichwani(mvi). • Amevaa Koti jeusi na tai nyeupe (kunguru).Akija kila mtu analia (kifo). Ringa ringa (Tausi) • Tajiri wa rangi (upinde wa mvua)

Siku ya 1

	barabara	kazi	mwalimu
	mu u gu zi m ha ndi si wa ki li mwa li mu		muuguzi mhandisi wakili mwalimu
	hu fu ndisha hu hu dumia a nge penda a ta ngaze		hufundisha huhudumia angependa atangaze
	msingi		runinga

Siku ya 2

	Nikiwa mkubwa, ninataka kuwa _____.		
	singim kiliwa guzimuu		nirunga ndisimha

Jamii ya Eda na Kazi Zao

Baba ya Eda ni mwalimu. Yeye hufundisha watoto shule ya msingi. Kaka yake ni muuguzi. Yeye huhudumia wagonjwa hospitalini. Mama yake ni mhandisi. Yeye hujenga barabara na majumba makuu. Dadake ni wakili. Eda angependa kuwa mwanahabari ili atangaze redioni na kwenye runinga. Wewe ungependa kuwa nini baada ya masomo yako?

Siku ya 3

	kazi mimi	la na
	mwa li mu nje ma mwa shi da k ta ri	mwalimu njema mwash daktari
	mwana muziki mwana habari mwana jeshi	mwanamuziki mwanahabari mwanajeshi
	mwalimu	mwash

Siku ya 4

	Nitakapokuwa mkubwa ningependa kuwa _____ kwa sababu _____.	
	shimwa limumwa	biata fuuna

Kazi Nizipendazo

Mimi ni Ogle. Niko darasa la kwanza. Nikimaliza masomo ningependa kufanya kazi mbalimbali. Ningependa kuwa Mwalimu. Nifundishe watoto kusoma, kuandika na tabia njema. Ama mwashi. Nijenge majumba ya kifahari. Udaktari pia ni kazi nzuri. Nitasaidia wagonjwa kupata nafuu. Ninajua kuwa, ili nifanikiwe katika kazi yoyote ni lazima nisome kwa bidii sana.

Siku ya 5

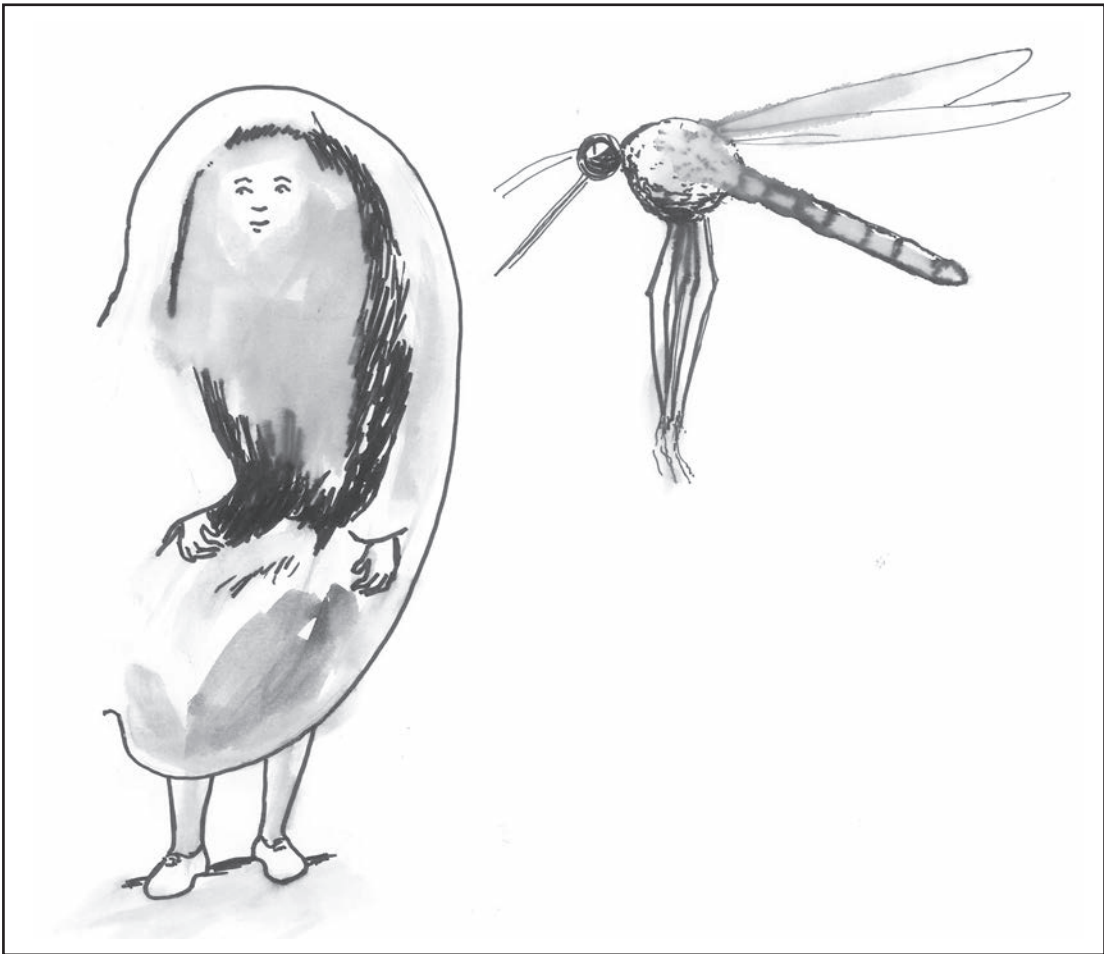
	<p>barabara kazi la mimi na</p>												
	<p>fu ndi fundi mwa li mu mwalimu ndi zi ndizi mwa na mwana</p>												
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">Umoja</td> <td style="text-align: center;">Wingi</td> </tr> <tr> <td>Ninaenda sokoni</td> <td>Tunaenda sokoni</td> </tr> <tr> <td>Ninaenda barabarani</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>Ninaenda nyumbani</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>Ninaenda shuleni</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>Ninaenda dukani</td> <td>_____</td> </tr> </table>	Umoja	Wingi	Nina enda sokoni	Tuna enda sokoni	Nina enda barabarani	_____	Nina enda nyumbani	_____	Nina enda shuleni	_____	Nina enda dukani	_____
Umoja	Wingi												
Nina enda sokoni	Tuna enda sokoni												
Nina enda barabarani	_____												
Nina enda nyumbani	_____												
Nina enda shuleni	_____												
Nina enda dukani	_____												
	<table border="1" style="display: inline-table; margin-right: 20px;"> <tr><td>fu</td><td>ndi</td><td>mwa</td></tr> <tr><td>li</td><td>mu</td><td>na</td></tr> <tr><td>ba</td><td>ra</td><td>nzi</td></tr> <tr><td>wa</td><td>to</td><td>la</td></tr> </table> <p style="margin-left: 100px;">fundi</p>	fu	ndi	mwa	li	mu	na	ba	ra	nzi	wa	to	la
fu	ndi	mwa											
li	mu	na											
ba	ra	nzi											
wa	to	la											

Siku ya 1

	pia sana	binti tayari	sikio
	m bu si ki o m re mbo wa ku bwa		mbu sikio mrembo wakubwa
	pole pole we mba mba wa li tangaza wa li tamani		polepole wembamba walitangaza walitamani
		sikio	mrembo

Siku ya 2

	Neno wanene wakubwa kasi ugumu	Kinyume wembamba wadogo polepole urahisi
	mbomre ntibi	ndope kiosi

Sikio na Mbu: Sehemu ya 1

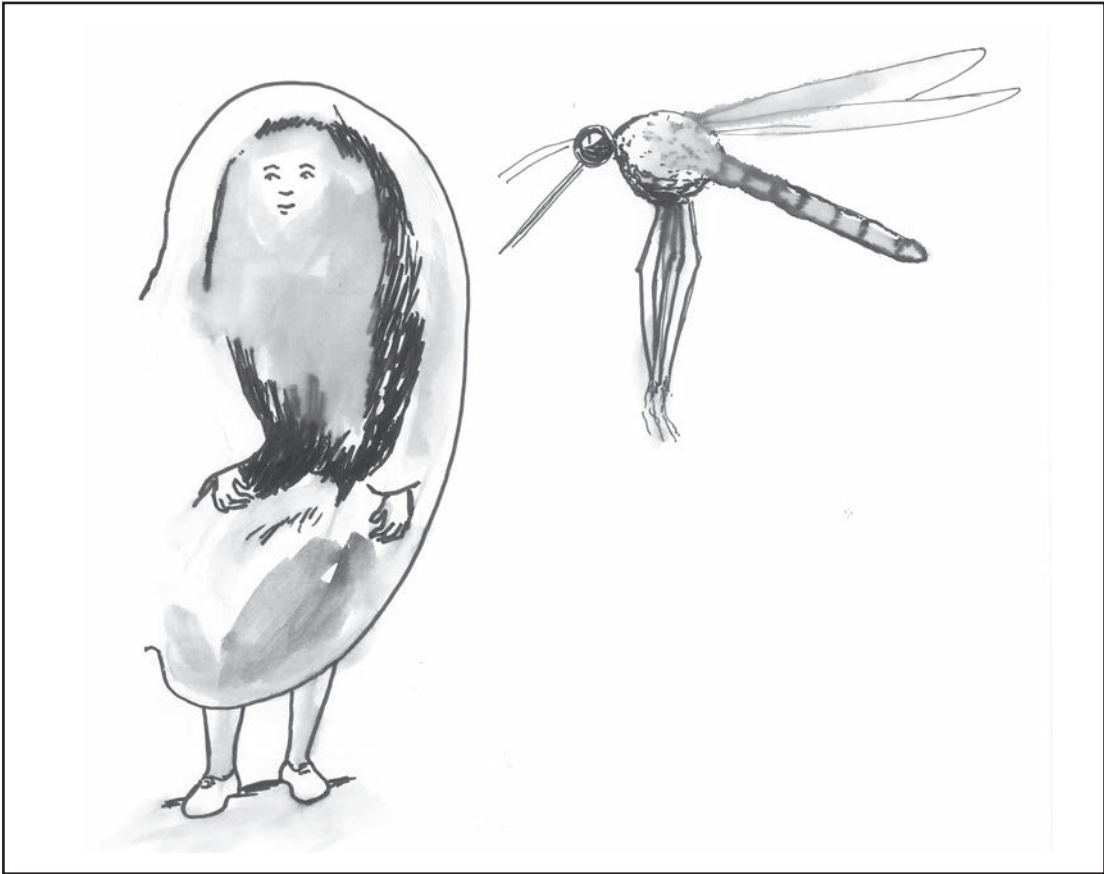
Hapo zamani za kale paliishi Sikio. Alikuwa binti mrembo tayari kuolewa. Watu na wanyama wa kila aina walitamani kumuoa. Wote wakaja kutangaza pendo lao kwa binti Sikio. Wanene kwa wembamba, wakubwa kwa wadogo, wote walifika. Watembeao kwa kasi au polepole pia waliwasili. Sikio aliona ugumu kufanya uamuzi.

Siku ya 3

	<p>mbu wiki</p>	<p>giza nguvu</p>
	<p>ku a nzi a ni ku o e hu e nda ku ku o a</p>	<p>kuanzia nikuo huenda kukuoa</p>
	<p>a li ka sirika ni nge penda ki ta ni fanya a ka ondoka</p>	<p>alikasirikia ningependa kitanifanya akaondoka</p>
	<p>ng'onda</p>	<p>nguvu</p>

Siku ya 4

	<p>Buibui ni _____ Mbu ni _____</p>	
	<p>ndang'o ukusi</p>	<p>bum iha</p>

Sikio na Mbu: Sehemu ya 2

Siku moja mbu alienda kwa Sikio na kusema, “Ningependa kukuoa.” Bi. Sikio alikasirika sana na kusema, “Unafikiri ni nini kitanifanya nikuo wewe? Na vile umekonda kama ng’onda, hata nguvu huna. Utakufa wiki hii wewe.”

Mbu akaondoka huku akiwa amekasirika. Kuanzia siku hiyo wakati wa usiku kukiwa na giza, mbu huenda kwa sikio na kusema, “Niiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii, cheeeeeereeeeeeee mooooooyo.” Maana yake ni “Bado niko hai”.

Siku ya 5

	<p>pia binti mbu giza</p>													
	<p>si ki o sikio ta ya ri tayari u si ku usiku ngu vu nguvu</p>													
	<p>penda anapenda amependa atapenda alipenda cheza _____ _____ _____ _____ imba _____ _____ _____ _____ lala _____ _____ _____ _____</p>													
	<table border="0"> <tr> <td>si</td> <td>ki</td> <td>o</td> <td rowspan="4">hama</td> </tr> <tr> <td>m</td> <td>bu</td> <td>ka</td> </tr> <tr> <td>ma</td> <td>le</td> <td>ta</td> </tr> <tr> <td>ya</td> <td>ri</td> <td>ha</td> </tr> </table>	si	ki	o	hama	m	bu	ka	ma	le	ta	ya	ri	ha
si	ki	o	hama											
m	bu	ka												
ma	le	ta												
ya	ri	ha												

Siku ya 1

	kisha	lakini	safari	joto
	a mba yo vyu ra a nga ku nye sha		ambayo vyura anga kunysha	
	u nyevu nyevu ma badiliko hu ongezeka u ta wa sikia		unyeveveveve mabadiliko huongezeka utawasikia	
		hewa	joto	

Siku ya 2

	Neno wanaonekana wanaongezeka wanaimba wanasikia	Kinyume hawaonekani hawaongezeki hawaimbi hawasikii		
	wahe	ravyu	peupo	duwadu

Utabiri wa Hali ya Hewa: Sehemu ya Kwanza

Wanyama na wadudu wana vipawa vya kutabiri hali ya hewa. Wao huhisi mabadiliko ya hewa kama vile joto na upepo.

Vyura hawaonekani kwa urahisi wakati wa kiangazi. Wakati wa unyevunyevu wadudu huwa wengi sana. Vyura nao huongezeka na kula wadudu hao. Ndio maana utawasikia vyura wakiimba kabla ya mvua kunyesha.

Siku ya 3

	kutwa mvua	mara sana
	vi pe pe o m vu a ba a dhi u pa nde	vipepeo mvua baadhi upande
	a li vyo fanya ya me isha ku tembelea wa me bahatika	alivyofanya yameisha kutembelea wamebahatika
	nzige	vipepeo

Siku ya 4

	Neno chini baridi	Kinyume juu joto
	genzi ngumawi	makuvu pevipeo

Utabiri wa Hali ya Hewa: Sehemu ya Pili

Wadudu kama vipepeo pia hupenda kutembelea maua mchana kutwa. Mara tu unapona wamejificha upande wa chini wa majani, mvua huwa imekaribia. Je, wajua kwamba nzyme nao huimba sana wakati wa kiangazi? Kuna baadhi ya watu ambao wamebahatika na uwezo wa kuhisi kuwa mvua imekaribia kunyesha. Wao husoma hali ya hewa na ya joto. Pia wanaelewa kuvuma kwa upepo na kutanda kwa mawingu.

Siku ya 5

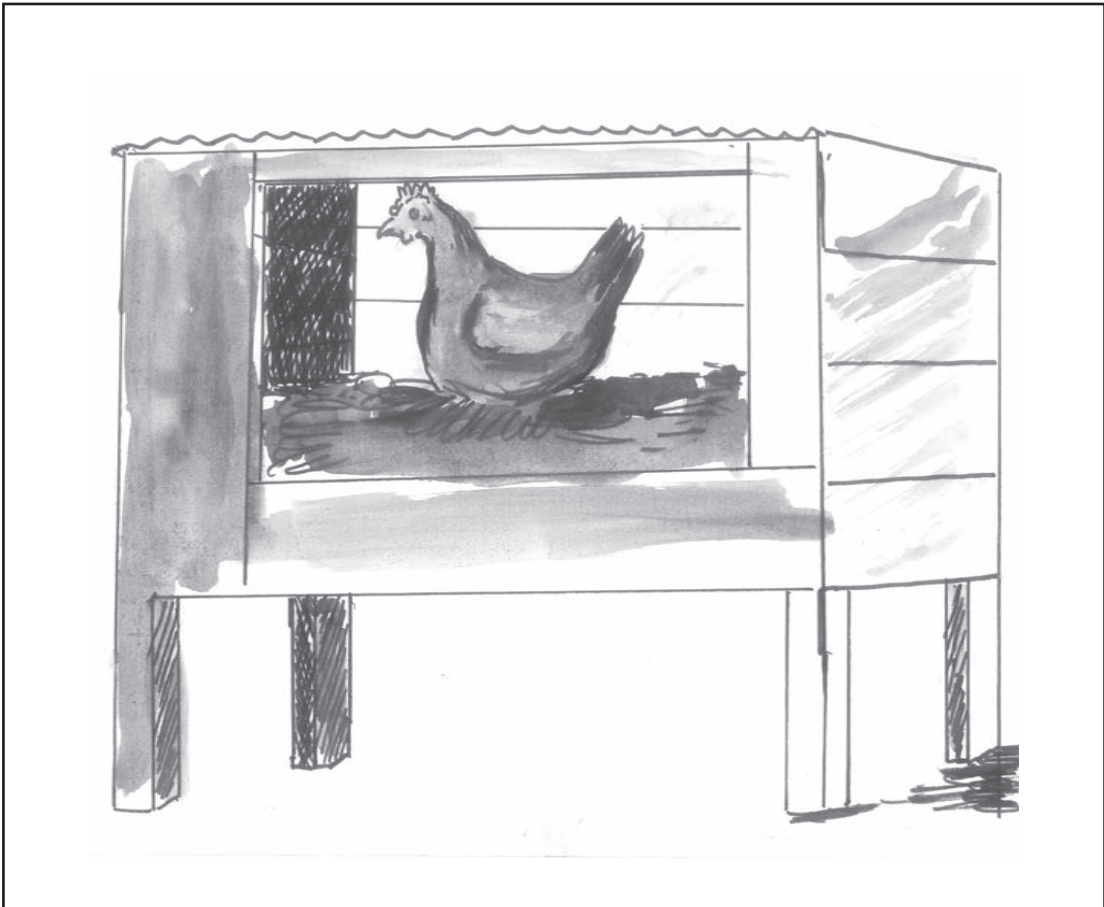
	<p>kisha lakini safari joto</p>												
	<p>a mba yo ambayo ku nye sha kunyesha ku twa kutwa m cha na mchana</p>												
	<p>mdudu utamsikia wadudu utawasikia mdudu unasikia wadudu unawasikia mdudu ulimsikia wadudu uliwasikia</p>												
	<table border="1" data-bbox="362 1309 751 1750"> <tr> <td>wa</td> <td>ma</td> <td>nya</td> </tr> <tr> <td>u</td> <td>pe</td> <td>po</td> </tr> <tr> <td>ra</td> <td>sa</td> <td>na</td> </tr> <tr> <td>m</td> <td>cha</td> <td>la</td> </tr> </table> <p>wanyama</p>	wa	ma	nya	u	pe	po	ra	sa	na	m	cha	la
wa	ma	nya											
u	pe	po											
ra	sa	na											
m	cha	la											

Siku ya 1

	kuku sana	na kila
	m ku li ma ya i mi a ka ma ya i	mkuli ma yai miaka mayai
	a mu tagie u li fanyika li li po ingia	amutagie ulifanyika lilipoingia
	nguruwe	mweusi

Siku ya 2

	Umoja	Wingi
	ng'ombe aliyenona	ng'ombe walionona
	nguruwe aliyenona	nguruwe walionona
	kuku aliyenona	kuku walionona
	usimwe dariho	ruwengu kuaku

Mifugo ya Naliaka: Sehemu ya Kwanza

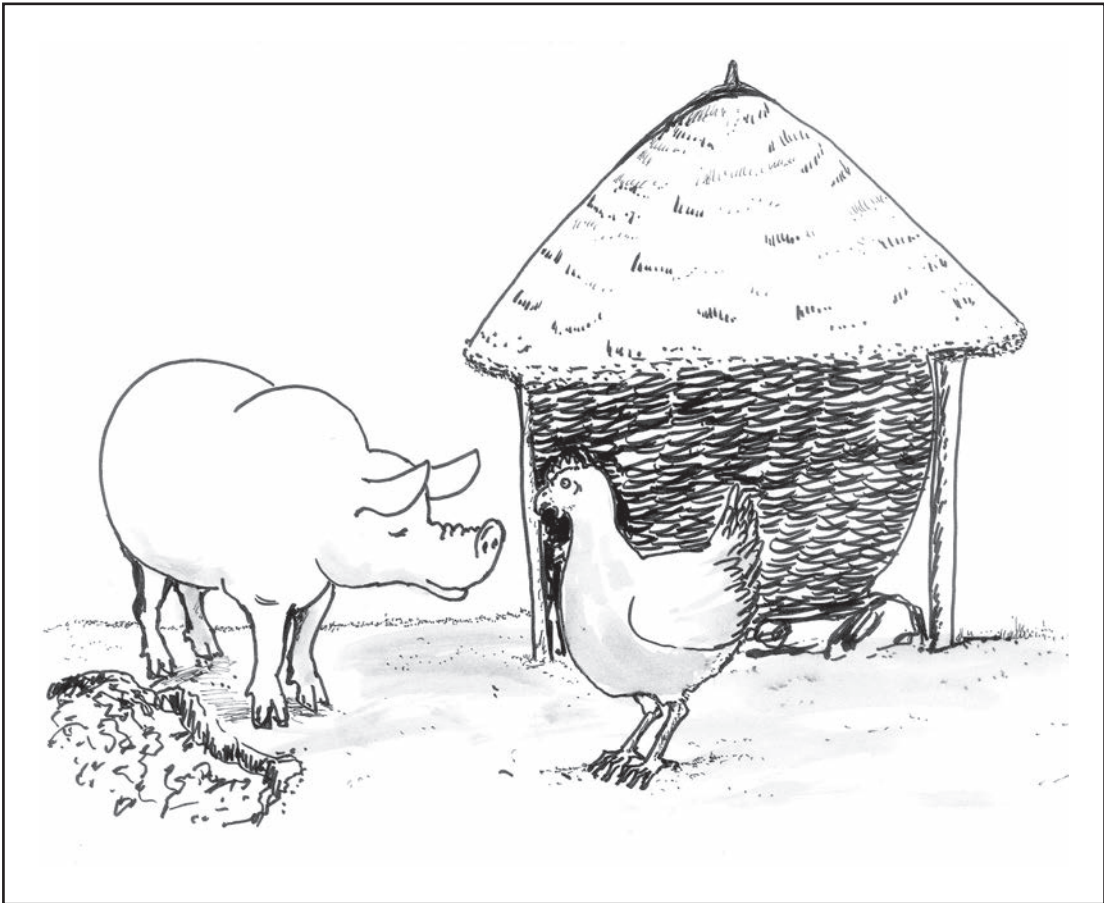
Naliaka alikuwa mkulima hodari sana. Alifuga ng'ombe, kuku na nguruwe walionona sana. Kila asubuhi Naliaka alisema, "Kuku mweusi nitagie mayai ili nipate kiamshakinywa." Kila mara kuku mweusi alitaga mayai madogo na matamu. Ng'ombe naye alitoa maziwa ya kupikia chai. Naliaka alifurahi na kuwapatia kuku na ng'ombe chakula kingi zaidi. Wote waliendelea kukua vizuri.

Siku ya 3

	siku	moja	mbona
	ngu ru we gha la ni pi pa so se ji		nguruwe ghalani pipa soseji
	a na ishi a ka lalamika ku mw ambia		anaishi akalalamika kumwambia
		dhati	ghalani

Siku ya 4

	mimi nimezeeka mimi nimechoka mimi nimewaza mimi nimesema		sisi tumezeeka sisi tumechoka sisi tumewaza sisi tumesema
		laghani tidha	appi jisose

Mifugo wa Naliaka: Sehemu ya Pili

Kuku mweusi na baba nguruwe walikuwa marafiki wa dhati. Siku moja wakawa na mkutano ghalani karibu na pipa la taka. Kuku mweusi akalalamika, “Mimi nimeanza kuzeeka. Nimechoka kutaga mayai kila siku. Mbona wewe hutoi hata angalau soseji moja kwa Naliaka?” Baba Nguruwe akawaza na kuwazua kisha akasema kwa huzuni, “Rafiki yangu, kwako wewe kutaga yai ni rahisi sana. Ili mimi nitoe soseji ni lazima niuawe.”

Siku ya 5

	<p>kuku na sana lila</p> <p>siku moja mbona</p>												
	<p>ma ra fi ki marafiki</p> <p>la zi ma lazima</p> <p>ngu ru we nguruwe</p> <p>gha la ni ghalani</p>												
	<p>Halisi Kukanusha</p> <p>akawaza hakuwaza</p> <p>akaanza hakuanza</p> <p>akalalamika hakulalamika</p> <p>akataga hakutaga</p>												
	<table border="1" data-bbox="391 1313 782 1748"> <tr> <td>ma</td> <td>ri</td> <td>bu</td> </tr> <tr> <td>ya</td> <td>ku</td> <td>hi</td> </tr> <tr> <td>i</td> <td>a</td> <td>ka</td> </tr> <tr> <td>ta</td> <td>su</td> <td>na</td> </tr> </table> <p>mayai</p>	ma	ri	bu	ya	ku	hi	i	a	ka	ta	su	na
ma	ri	bu											
ya	ku	hi											
i	a	ka											
ta	su	na											